

Požární sport

Alžběta Blahušová

Bakalářská práce
2020

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta logistiky a krizového řízení

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta logistiky a krizového řízení

Ústav ochrany obyvatelstva

Akademický rok: 2019/2020

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Alžběta Blahušová**
Osobní číslo: **L17312**
Studijní program: **B2825 Ochrana obyvatelstva**
Studijní obor: **Ochrana obyvatelstva**
Forma studia: **Prezenční**
Téma práce: **Požární sport**

Zásady pro vypracování

1. Zpracujte rešerši s důrazem na monografie příslušné směrnice a plány.
2. Charakterizujte vývoj požárního sportu v moderní historii hasičského záchranného sboru České republiky.
3. Proveďte analýzu místa a úlohy požárního sportu v rámci profesní přípravy hasičského záchranného sboru.
4. Na základě zjištěných skutečností navrhněte případná doporučení ke zkvalitnění stávající úrovně požárního sportu.

Rozsah bakalářské práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

1. SZASZO, Zoltán. *Stručná historie profesionální požární ochrany v českých zemích*. Praha: Ministerstvo vnitra - generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky, 2010. ISBN 978-808-6640-600.
 2. KULHAVÝ, Martin. *Metoda plnění disciplín požárního sportu*. V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2010. Spektrum (Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství). ISBN 978-807-3850-913.
 3. *Směrnice* [online]. 1.1.2012 [cit. 2019-10-24]. Dostupné z: http://www.oshstrakonice.cz/smernice_2012.pdf
- Další odborná literatura dle doporučení vedoucího bakalářské práce.

Vedoucí bakalářské práce:

doc. RSDr. Václav Lošek, CSc.

Ústav ochrany obyvatelstva

Datum zadání bakalářské práce: 1. listopadu 2019
Termín odevzdání bakalářské práce: 15. května 2020

Univerzita Tomáše Bati
Fakulta logistiky a řízení
Ústav ochrany obyvatelstva
Akademický rok: 2019/2020
ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(projekt, uměleckého čila, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: Alžběta Holá
Datum narození: 1.1.1992
Studijní program: B212 - Ochrana obyvatelstva
Studijní obor: Ochrana obyvatelstva
Forma studia: Prezenční
Forma zápisu: Prezenční

Zásady pro vypracování

1. Práce musí být vypracována na počítači v českém jazyce a formátu PDF.
2. Práce musí být vypracována v rozsahu 10-15 stran (včetně úvodu a závěru).
3. Práce musí být vypracována v rozsahu 10-15 stran (včetně úvodu a závěru).
4. Práce musí být vypracována v rozsahu 10-15 stran (včetně úvodu a závěru).

Práce musí být vypracována v rozsahu 10-15 stran (včetně úvodu a závěru).

Práce musí být vypracována v rozsahu 10-15 stran (včetně úvodu a závěru).

Práce musí být vypracována v rozsahu 10-15 stran (včetně úvodu a závěru).

Práce musí být vypracována v rozsahu 10-15 stran (včetně úvodu a závěru).

Práce musí být vypracována v rozsahu 10-15 stran (včetně úvodu a závěru).

Práce musí být vypracována v rozsahu 10-15 stran (včetně úvodu a závěru).

Práce musí být vypracována v rozsahu 10-15 stran (včetně úvodu a závěru).

Práce musí být vypracována v rozsahu 10-15 stran (včetně úvodu a závěru).

Práce musí být vypracována v rozsahu 10-15 stran (včetně úvodu a závěru).

Práce musí být vypracována v rozsahu 10-15 stran (včetně úvodu a závěru).

L.S.

doc. Ing. Zuzana Tučková, Ph.D.
děkanka

prof. Ing. Dušan Vičar, CSc.
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že:

- bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému a dostupná k nahlédnutí;
- na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- podle § 60 odst. 1 autorského zákona má Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- pokud je výstupem bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považuji se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

- že jsem na bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
- že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou obsahově totožné.

V Uherském Hradišti, dne: 15. 5. 2020

Jméno a příjmení studenta: Alžběta Blahušová

.....
podpis studenta

ABSTRAKT

Bakalářská práce je zaměřena na téma „Požární sport“. V teoretické části jsou vysvětleny základní pojmy požární ochrany, Hasičského záchranného sboru a požárního sportu. V praktické části je zjišťováno pomocí dotazníkového šetření, jaká je reflexe profesionálních hasičů na požární sport ve vztahu k výkonu práce. V rámci bakalářské práce je pod pojmem reflexe chápáno monitorování názorů, analyzování úloh a ověření účinnosti požárního sportu v profesní přípravě Hasičských záchranných sborů.

Klíčová slova: Hasičský záchranný sbor, požární ochrana, sbor dobrovolných hasičů, Požární sport

ABSTRACT

The bachelor thesis is focused at „ Fire sport“. Theoretical part explain Essentials basics of safety and protection, Fire Rescue Service and Fire sport. Practical part is focused on results of survey about profesional firefighters and their reflexion about Firesport and their work. Within the framework of the bachelor thesis reflexion is meant as seeing their opinion, analyzing their tasks and finding out Firesport effectiveness in profesional preparation and training of Fire Rescue Service.

Keywords: Fire Rescue Service, Fire protection, Voluntary fire services, Firesport

Tímto způsobem bych chtěla poděkovat především mému vedoucímu bakalářské práce doc.RSDr. Václavu Loškovi za jeho vedení a cenné rady.

Dále mé poděkování patří Krajskému ředitelovi Hasičského záchranného sboru Zlínského kraje za umožnění provedení dotazníkového šetření. Také děkuji všem příslušníkům Hasičského záchranného sboru Zlínského kraje za jejich čas a ochotu při jeho vyplňování.

Chtěla bych také poděkovat své rodině, za jejich trpělivost a podporu při celém průběhu mého studia.

„Nechtěj být člověkem, který je úspěšný, ale člověkem, který za něco stojí.“

Albert Einstein

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD.....	9
I TEORETICKÁ ČÁST.....	10
1 POŽÁRNÍ OCHRANA.....	11
1.1 HISTORICKÝ VÝVOJ POŽÁRNÍ OCHRANY	11
1.2 VZNIK PRVNÍHO HASIČSKÉHO SBORU	12
1.3 SOUČASNOST HASIČSKÉHO ZÁCHRANNÉHO SBORU.....	13
1.3.1 Jednotka požární ochrany.....	14
1.3.2 Právní ukotvení	16
2 POŽÁRNÍ SPORT	19
2.1 HISTORIE POŽÁRNÍHO SPORTU	19
2.2 DISCIPLÍNY POŽÁRNÍHO SPORTU.....	20
2.2.1 Běh na 100 m s překážkami	20
2.2.2 Výstup do 4. podlaží cvičné věže.....	22
2.2.3 Štafeta 4x100 m s překážkami	22
2.2.4 Požární útok	24
2.3 VÝSTROJ A MATERIÁLNÍ VYBAVENÍ SOUTĚŽÍCÍCH.....	26
2.3.1 Náradí pro běh 100 m s překážkami a štafetu 4x100 m s překážkami.....	26
2.3.2 Náradí pro výstup do 4. podlaží cvičné věže	27
2.3.3 Náradí pro požární útok	28
3 POŽÁRNÍ SPORT DOBROVOLNÝCH HASIČŮ.....	30
3.1 HRA PLAMEN	30
4 ZÁVODY V POŽÁRNÍM SPORTU	35
4.1 ROZHODČÍ.....	36
II PRAKTICKÁ ČÁST	38
5 VÝZKUMNÉ ŠETŘENÍ.....	39
5.1 SONDÁŽ A PŘEDVÝZKUM.....	39
5.2 ZKOUMANÝ SOUBOR	39
5.3 POUŽITÁ METODA VÝZKUMU.....	40
5.4 CÍL VÝZKUMNÉHO ZÁMĚRU.....	40
6 VYHODNOCENÍ DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ.....	41
6.1 DEMOGRAFICKÉ ÚDAJE ZKOUMANÉHO SOUBORU	41
6.2 NÁZOR PROFESIONÁLNÍCH HASIČŮ NA POŽÁRNÍ SPORT	43
6.3 EFEKTIVNOST POŽÁRNÍHO SPORTU	47
6.4 ZÁVĚR VÝZKUMU	50
ZÁVĚR	51
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	52

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	54
SEZNAM OBRÁZKŮ	55
SEZNAM TABULEK.....	56
SEZNAM PŘÍLOH.....	58

ÚVOD

Bakalářská práce je zaměřena na téma požární sport. V dnešní době je požární sport značně rozšířeným sportovním odvětvím, ať už ve formě vesnických tradic, tak i jako sport obecně. Především má sloužit, jako forma pro zdokonalování fyzické kondice hasičů v rámci jejich profesní přípravy. V teoretické části se budeme zabývat požární ochranou, její historií a právním ukotvením. Dále budeme popisovat stručný průběh disciplín, materiální vybavení a výstroj soutěžících. Tento sport je díky vybavením a výstrojí soutěžících velmi neobvyklý a zajímavý jak pro soutěžící, tak i pro diváky.

V praktické části budeme pomocí dílčích cílů zjišťovat reflexi profesionálních hasičů na požární sport. Pojem reflexe je v této práci chápán, jako monitorování názorů, analyzování úloh a ověřování účinnosti požárního sportu v rámci profesní přípravy hasičů. V této části nejprve popisujeme výzkumné šetření a průběh sondáže a předvýzkumu. Krátce budeme charakterizovat zkoumaný soubor a zvolenou metodu pro praktickou část bakalářské práce. Metoda dotazníkového šetření nám pomůže získat odpověď na hlavní cíl naší praktické části. Výzkum se bude týkat pouze názorů Hasičských záchranných sborů ve Zlínském kraji.

Cílem práce je co nejpřesněji vymezit pojem požární sport pomocí dostupné literatury a zjistit jaká je reflexe profesionálních hasičů na požární sport.

V bakalářské práci budou použity metody dotazování, explanace, sběr dat a analyticko-syntetická metoda.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 POŽÁRNÍ OCHRANA

Cílem této kapitoly bude zprostředkování co nejucelenějšího pohledu na požární ochranu, vymezení pojmů a oblastí, do kterých zasahuje. V rámci další části zmiňujeme důležitá jména osob, které se zasloužily o vývoj požární ochrany jak u nás, tak ve světě. V posledních bodech kapitoly uvedeme zajímavosti týkající se současnosti.

Požární ochrana je definována v zákoně č.133/1985 Sb. *České národní rady o požární ochraně*.

§1

- (1) *Účelem zákona je vytvořit podmínky pro účinnou ochranu života a zdraví občanů a majetku před požáry a pro poskytování pomoci při živelních pohromách a jiných mimořádných událostech stanovením povinnosti ministerstev a jiných správních úřadů, právnických a fyzických osob, postavení a působnosti orgánů státní správy a samosprávy na úseku požární ochrany, jakož i postavení a povinnosti jednotek požární ochrany.* [1]

1.1 Historický vývoj požární ochrany

S ohněm se setkáváme už v době pravěku, kdy se ho snažili využít naši předkové. Při práci s ohněm zde více než kdy jindy platí rčení „dobrý sluha, ale zlý pán“. První zmínky o boji s neorganizovaným ohněm můžeme nalézt ve starověkém Římě, v souvislosti s Japonskem pak mluvíme o prvních hasičských profesionálech. S příchodem 14. století bylo stále zřejmější, že ke zdolávání nekontrolovaného ohně nebudou stačit pouhá vědra vody. Ve spojitosti s touto skutečností bylo uloženo občanům základní preventivní opatření, tedy obezřetné zacházení s jakýmkoliv otevřeným ohněm. Na samotném zneškodňování požáru se podíleli občané podle svého povolání v čele s rychtářem. [2]

Díky šetrnějšímu zacházení s ohněm se požáry objevovaly v menší četnosti, avšak nezaomezilo se úplnému vymizení, což samozřejmě platí i pro současnost. Požární řád pojmenovaný „*O pořádku při hašení ohně*“, který byl sepsán v Praze, nařizoval odlišným skupinám osob podle jejich zaměstnání povinnosti, které musí plnit při likvidování ohně, což bychom dnes nazvali jako osobní a věcnou pomoc. [3]

Další ustanovení následovala s postupem času a znovu se věnovala prevenci. Na počátku 14. století bylo v Praze vydáno nařízení k hašení ohně, tzv. *statut „O ohni“*, pod názvem

„*De Inge*“, na který navazoval další statut „*Oznamování požárů*“ a také spis „*Krádež při požáru*“. [4]

V Novém Městě Pražském došlo během 17. století k vymezení podmínek při dobrovolném zdolávání požárů. První požární řád definoval místa určená pro odstav hasičské techniky, např. vozů obitých žebříky s háky, malých stříkaček a velkých stříkaček, které musely stát na obecním dvoře. Dále obsahoval následující preambuli: „*Kdo chce škody zaniknouti, nedej jiskře ohněm býti.*“ Zde jsou stanovena základní preventivní opatření a postup hašení s uvedením hasebního náradí a zdrojů vody. [3,2]

Mezníkem požární ochrany byla 2. polovina 18. století, tedy období vlády Marie Terezie a Josefa II. Tehdy začaly vznikat první celozemské požární řády „*Řád k hašení ohně pro města zemská, městecká a dědiny markrabství moravského*“ a „*Řád ohně pro království České*“, které konkretizují pokyny a nařízení, určují pravidla, jak se chovat při vzniku požáru až po jeho ukončení. Kvůli malé účasti občanů během hašení byla zavedena tzv. sousedská povinnost. Ta znamenala, že při vzniku požáru se musí hašení účastnit alespoň jeden muž z každé domácnosti. Za nesplnění tohoto závazku byla stanovena sankce odnětí svobody. [4]

Rytmistr Ferdinand Leitenberger v roce 1854 v Zákupích založil první německý sbor dobrovolných hasičů a další vznikl 1861 v Liberci. Co se týče českých sborů, první dobrovolný hasičský sbor byl založen Karlem Krohnem roku 1864 ve Velvarech.

V roce 1870 bylo v českém království 20 sborů dobrovolných hasičů, o 4 roky později se toto číslo navýšilo o 87 sborů, k roku 1874 tak v české zemi zaznamenáváme 107 sborů. [3]

Za patrona hasičů je považován sv. Florián. Ten je často znázorňován jako socha důstojníka s nádobou na hašení nebo přímo hasící požár. Lidé věřili, že díky modlitbám k tomuto svatému budou pod jeho ochranou a vyhnou se jim požáry.

1.2 Vznik prvního hasičského sboru

Vzhledem k rostoucímu počtu požárů, které vznikaly především kvůli naturogennímu a antropogennímu působení, především pak ve velkých městech, byla dosavadní opatření (sborny dobrovolných hasičů, preventivní opatření) nedostačující. Dobrovolní hasiči ne vždy dokázali dostat situaci pod kontrolu, proto bylo nutno tuto složku pozdvihnout a posí-

lit po profesionální stránce. A proto se začaly objevovat myšlenky o nutnosti založení profesionálních hasičských sborů.

Paříž se zapsala do dějin jako první zřizovatel profesionálního hasičského sboru v Evropě. Tato událost se váže k roku 1722.

O vytvoření prvního profesionálního hasičského sboru u nás se zasloužil pražský magistrát. Ludvík Pasta je znám jako první velitel profesionálního hasičského sboru v Praze. Zkušenosti na tuto pozici získal pobytem v Berlíně v roce 1853. Hasičský sbor města Prahy byl zřízen vyhláškou ze dne 18. července 1853 pod číslem 46581. Byla psaná ručně, dvojjazyčně, a to česko-německy. [3]

V době první československé republiky byly na území větších městech zakládány veřejné požární jednotky z povolání. Starostové ostatních měst a obcí se řídili předpisy převzaté z Rakouska – Uherska, které poskytovaly možnost přenášet zodpovědnost starostů za hašení požárů na sbory dobrovolných hasičů.

V protektorátu roku 1942 byl založen pluk požární policie Čechy-Morava. Mužstvo bylo složeno z českých četníků a příslušníků finanční stráže. Pluk administrativně podléhal velitelství četnictva. Po skončení války se členové pluku vrátili zpět ke svým původním jednotkám.

K velké přeměně požární ochrany došlo v roce 1953, kdy byl přijat zákon o státním požárním dozoru a požární ochraně. Po přijetí zákona byla požární ochrana stavěna na principech vojensky organizované složky. Ministerstvu vnitra náležela pravomoc všeobecného řízení požární ochrany a dozor, který vykonávalo prostřednictvím ústřední správy státního požárního dozoru a jejích místních orgánů.

V roce 1967 vznikla ve Frýdku-Místku škola požární ochrany ministerstva vnitra, která se později změnila na Střední odbornou školu požární ochrany MV ČSR a v roce 2002 na Střední odbornou školu požární ochrany a Vyšší odbornou školu požární ochrany MV ve Frýdku-Místku. [5]

1.3 Současnost hasičského záchranného sboru

V současnosti se řídí zákonem č. 320/2015 Sb., *o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů*. Hlavní úkol organizace je chránit zdraví a život oby-

vatel a jejich majetek před požárem a jinou mimořádnou událostí způsobenou člověkem nebo přírodou.

Organizační struktura HZS:

- Generální ředitelství (generální ředitel Drahoslav Ryba);
- 14 hasičských záchranných sborů kraje;
- Střední odborná škola požární ochrany a Vyšší odborná škola požární ochrany ve Frýdku-Místku;
- Záchranný útvar HZS ČR v Hlučíně, Záchranná rota ve Zbirohu a Jihlavě. [6]

U hasičských záchranných sborů se v rámci výkonu práce jedná o služební poměr a řídí se zákonem č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů.

1.3.1 Jednotka požární ochrany

Jednotkou požární ochrany (dále jen „jednotka PO“) se rozumí organizovaný systém tvořený odborně vyškolenými osobami (hasiči), požární technikou (automobily) a věcnými prostředky požární ochrany (výbava automobilů, agregáty, apod.). [7]

Jednotka požární ochrany je ve výkonu služby rozdělena podle náplně práce na dvě řízení, a to na organizační řízení a operační řízení.

***Organizačním řízením** se rozumí činnost k dosažení stálé organizační, technické a odborné způsobilosti sil a prostředků požární ochrany k plnění úkolů jednotek PO. Tímto se rozumí činnost související s udržováním a zvyšováním odborné a fyzické způsobilosti hasičů (školení, výcvik), údržbou požární techniky a dalších prostředků požární ochrany apod.*

***Operačním řízením** se rozumí činnost od přijetí zprávy o vzniku požáru nebo jiné mimořádné události až po návrat sil a prostředků na místo stálé dislokace. Do těchto činností se zahrnuje výjezd jednotky PO, jízda na místo zásahu, provádění záchranných, resp. likvidačních, prací, apod. [7]*

Rozdělení jednotek požární ochrany:

JPO I

- jednotka Hasičského záchranného sboru ČR, zajišťující výjezd jednoho až tří družstev o zmenšeném početním stavu (1+3), družstev (1+5) nebo jejich kombinaci;

	<ul style="list-style-type: none">• poskytuje pomoc obcím speciální a ostatní technikou v území své působnosti;• v místě dislokace plní úkoly místní jednotky PO; u početně málo obsazených stanic zpravidla v součinnosti s místní jednotkou SDH obce.
JPO II/1	<ul style="list-style-type: none">• jednotka sboru dobrovolných hasičů obce kategorie JPO II, která zabezpečuje výjezd družstva o zmenšeném početním stavu a zřizuje se zpravidla ve vybrané obci s počtem obyvatel nad 1000
JPO II/2	<ul style="list-style-type: none">• jednotka sboru dobrovolných hasičů obce kategorie JPO II, která zabezpečuje výjezd dvou družstev o zmenšeném početním stavu a zřizuje se zpravidla ve vybrané obci s počtem obyvatel nad 1000.
JPO III/1	<ul style="list-style-type: none">• jednotka sboru dobrovolných hasičů obce kategorie JPO III, která zabezpečuje výjezd družstva o zmenšeném početním stavu a zřizuje se zpravidla ve vybrané obci s počtem obyvatel nad 1000.
JPO III/2	<ul style="list-style-type: none">• jednotka sboru dobrovolných hasičů obce kategorie JPO III, která zabezpečuje výjezd dvou družstev o zmenšeném početním stavu a zřizuje se zpravidla ve vybrané obci s počtem obyvatel nad 1000.
JPO IV	<ul style="list-style-type: none">• jednotka hasičského záchranného sboru podniku zřizovaná právníckou nebo fyzickou podnikající osobou; poskytuje speciální techniku na výzvu OPS HZS ČR zpravidla na základě písemné dohody.
JPO V	<ul style="list-style-type: none">• jednotka sboru dobrovolných hasičů obce kategorie JPO V, která zabezpečuje výjezd družstva o zmenšeném početním stavu.
JPO VI	<ul style="list-style-type: none">• jednotka sboru dobrovolných hasičů podniku zřizovaná právníckou nebo fyzickou podnikající osobou; poskytuje speciální techniku na výzvu OPS HZS ČR zpravidla na základě písemné dohody.
Nezařazené	<ul style="list-style-type: none">• jednotky PO nezařazené do plošného pokrytí. Nezařazená jednotka sboru dobrovolných hasičů obce má základní početní stav jako jednotka kategorie JPO V. Nezařazené jednotky PO se zpravidla zařazují do druhého a vyššího stupně poplachu v poplachových plánech.

Obrázek 1: Rozdělení JPO. [8]

1.3.2 Právní ukotvení

Se vznikem sborů profesionálních hasičů přišla také nutnost jejich legislativního ukotvení. V následující podkapitole bude vymezen stručný popis zákonů a vyhlášek, stanovujících práva a povinnosti hasičských záchranných sborů.

Právní úprava související s požární ochranou:

Zákon č. 133/1985 Sb., České národní rady o požární ochraně

- Účelem zákona je vybudování efektivní ochrany života, zdraví a majetku občanů před jakýmkoliv živelnými pohromami, před požáry a jinými mimořádnými událostmi.
- Zákon stanovuje povinnost jednat a chovat se tak, abychom neohrozili život, zdraví zvířat a osob a jejich majetek. Jsme povinni neposkytovat příčinu ke zrodu požáru a jiných mimořádných událostí. A naopak, pokud to okolnosti dovolí, poskytovat osobní pomoc.
- Dále nám například definuje míry požárního nebezpečí a podle něj členění provozovaných činností. [9]

Zákon č. 320/2015 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů

- Tímto zákonem se zřizuje Hasičský záchranný sbor České republiky a určuje jeho základní poslání - chránit životy a zdraví obyvatel a majetek před požáry a poskytovat účinnou pomoc při mimořádných událostech.
- Stanovuje nám, kdo tvoří Hasičský záchranný sbor České republiky, práva a povinnosti. [6]

Zákon č. 239/2000 Sb. o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů

- Stanovuje složky integrovaného záchranného systému a jejich jednotlivou působnost. Dále ukládá práva a povinnosti ministerstev, fyzických a právnických osob při přípravě na mimořádnou událost a záchranné a likvidační práce. Vymezuje práva a

povinnosti při ochraně obyvatelstva před vyhlášením krizového stavu a po dobu jeho trvání.

- Zákon nám vymezuje definice základních pojmů souvisejících s integrovaným záchranným systémem, tedy definuje, co se rozumí mimořádnou událostí, záchrannými a likvidačními pracemi, věcnou a osobní pomocí, a dále nám objasňuje plnění úkolů civilní obrany pro ochranu obyvatelstva. [10]

Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů

- *Tento zákon stanoví působnost a pravomoc státních orgánů a orgánů územních samosprávných celků a práva a povinnosti právnických a fyzických osob při přípravě na krizové situace, které nesouvisí se zajišťováním obrany České republiky před vnějším napadením, při jejich řešení a při ochraně kritické infrastruktury a odpovědnost za porušení těchto povinností.*
- *Tento zákon zpracovává příslušné předpisy Evropské unie a upravuje určování a ochranu evropské infrastruktury.*
- Definuje nám pojmy v oblasti krizového řízení, např. kritická infrastruktura, její ochrana, krizová opatření, krizová situace a další. [11]

Vyhláška MV č. 246/2001 Sb. o stanovení podmínek požární bezpečnosti a výkonu státního požárního dozoru

- *Vyhláška o požární prevenci*
- Vymezuje základní pojmy pro účely této vyhlášky, seznamuje nás s pojmy jako jsou požární bezpečnost, požární technika a její vyhrazené druhy, hořlavá látka, požární nebezpečí, požár, čím se rozumí ohlašovna požárů a další.
- Zabývá se poučením o hasicím přístroji, jeho umístění, uvádí druhy vyhrazených požárních technik, věcných prostředků, bezpečnostních zařízení, zabývá se jejich projektováním a montáží, také provozem, kontrolou a údržbou, dále požární signalizací.
- V neposlední řadě se zajímá o lhůty a způsob provádění pravidelných kontrol dodržování předpisů o požární ochraně. [12]

Vyhláška MV č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany

- Vyhláška se zabývá organizací plošného pokrytí území, čímž se rozumí rozmístění jednotek požární ochrany na území kraje a na území hlavního města Prahy, jejich odbornou způsobilostí a odbornou přípravou.
- Další bod vyhlášky je věnován barevné úpravě, nápisům a značením požárních automobilů, lodí a letadel jednotek.
- Stanovuje způsob zřizování jednotek, vnitřní organizaci a vybavení jednotek, organizaci řízení v jednotkách, zabývá se i výjezdem jednotky, dopravou na místo zásahu, zdoláváním požáru a označení hasičů při zásahu.
- Dále zřizuje práva a povinnosti velitele, velitele jednotky, velitele zásahu, úseku nebo velitele sektoru. [13]

První kapitola bakalářské práce byla především zaměřena na požární ochranu, pod kterou požární sport spadá. Definice požární ochrany byla objasněna pomocí právního ukotvení. Dále se kapitola zabývala jednoduchým průřezem historického vývoje, od vzniku prvního profesionálního hasičského sboru, až po současnost. Poslední část kapitoly uvádí právní ukotvení v rámci požární ochrany.

2 POŽÁRNÍ SPORT

Úvodem je třeba zmínit, že požární sport jako takový byl primárně určen pro profesionální hasiče k jejich zdokonalování. Díky své odlišnosti a pozitivnímu vlivu v oblasti týmové spolupráce, rozvoje fyzické a psychické zdatnosti si získal velkou oblibu i mezi dobrovolnými hasiči. Na začátek je nutné vysvětlit pojem požárního sportu, v čemž nám pomohou následující dvě definice.

Definice požárního sportu podle Barbory Škodové

Úkolem požárního sportu je zvyšování koordinace a fyzické připravenosti profesionálních hasičů, kterou potřebují pro výkon povolání. Dále je to sportovní odvětví, které přešlo z činnosti prověřovací a volnočasové do dynamicky se rozvíjejícího sportu. Požární sport spojuje atletickou přípravu spolu s pohybovými činnostmi vycházejících z činnosti hasičů zasahujících u mimořádných událostí. Tento sport rozvíjí fyzické schopnosti, koordinaci, psychickou odolnost, disciplinovanost a rozhodnost při řešení různých situací. [14]

Definice požárního sportu podle V. M. Velička, S. I. Timošenka, J. I. Pankova

Požární sport je součástí speciální tělesné přípravy pro příslušníky hasičských záchranných sborů, která spojuje atletiku s prvky, které simulují práci hasičů při zásahu. Disciplíny požárního sportu napomáhají ke zvyšování odvahy, vůle, odolnosti, rozhodnosti, zvyšují orientaci a napomáhají i k rychlému a správnému řešení ve složitých situacích, do kterých se hasiči často dostávají. [15]

2.1 Historie požárního sportu

Zakladatelem požárního sportu v České republice je Ing. Pavel Stoklásek, který je také jeho největším propagátorem a později se stal i náčelníkem Hlavní správy požární ochrany. Ing. Pavel Stoklásek se seznámil s požárním sportem při své návštěvě bývalého Sovětského svazu v roce 1967. Ruští hasiči tento sport prováděli za účelem ověření své statečnosti, sebezdokonalování se v hbitosti, k zlepšení rychlosti a celkové fyzické kondice. [16, 17]

V bývalém Sovětském svazu se roku 1937 pořádala první soutěž požární ochrany, která se skládala z jednotlivých požárních disciplín. V letech 1939 a 1940 se uskutečnily

všesvazové soutěže podle pravidel jednotlivých disciplín, a tyto pravidla popisovala podmínky pro úspěšné absolvování soutěže. [15]

Pod vedením trenéra Albína Porše a trenérky atletiky Olgy Fomenkové v srpnu roku 1968 odstartovalo první pražské družstvo na mezinárodní scéně v Leningradu. I přes boj s časem a s nedostatečnou přípravou vybojoval náš tým stříbrnou medaili v disciplíně požárního útoku. [17, 18]

Sportovci, kteří se jako první postavili na startovní čáru v požárním sportu byli: Josef Hřebík, Bohumil Jansa, Jiří Josef, Jiří Krása, Karel Kučera, Jan Lidický, Václav Šubrt, Jaroslav Vinopal, Petr Vinopal, Pavel Rambousek. 23 a 24 srpna roku 1968 se tito sportovci zapsali do dějin tohoto sportu. [17]

2.2 Disciplíny požárního sportu

Hasič se nesmí bát překážek ani ohně či výšek - s tím vším se setkají i závodníci v jednotlivých disciplínách požárního sportu. [17]

Požární sport se podle Směrnice hasičských soutěží dělí na čtyři disciplíny, dvě jsou týmové a dvě pro jednotlivce:

- běh na 100m s překážkami;
- výstup do 4. Podlaží cvičné věže;
- štafeta 4x100m s překážkami;
- požární útok.

2.2.1 Běh na 100 m s překážkami

Běh na 100 m s překážkami je disciplína pro jednotlivce. Na start se postaví vždy jen jeden závodník, který na znamení rozhodčího vyběhne po dráze dlouhé 100 m a široké 2,4-2,5 m. Překážka 2x2 m neboli bariéra je první překážkou, která je vzdálená od startu 23 m, u žen se nejedná o bariéru, ale o nízkou dřevěnou nebo kovovou překážku s výplní o výšce 0,8 m. Pro úspěšné a rychlé překonání bariéry musíme věnovat pozornost došlápnutí odrazové nohy, která musí být v ideální vzdálenosti od bariéry. Závodník si sám podle svých možností zvolí, která varianta zdolání bariéry je pro něho nejpříjemnější a nejrychlejší. [17, 19, 20]

Po jejím překonání jednotlivec v běhu sbírá 2 hadice typu C v kotoučích o minimální délce 19 m, které jsou vzdáleny od startovní čáry 28 m, a tedy jen 5 m od první překážky. Spolu s hadicemi závodník přebíhá kladinu, jejíž konec předního náběhu je 38 m od startu. Kladina je 1,2 m vysoká, 8 m dlouhá a její šířka je jen 18 cm. Pro kategorii žen je kladina snížena na 0,8 m. Z každé strany kladiny jsou připevněny náběhy o délce 2 m a šířce 25 cm. K náběhu kladiny je nutné vždy přibíhat stejnou nohou, jinak dochází k ztrátě stability a tedy náklonu závodníkovy těla vpřed, proto musí být pohyb na kladině rychlý a uvolněný. Důležité je také využít seběhu z kladiny, právě díky němu se může zvýšit rychlost závodníka. Těsně před seběhem z kladiny závodník spouští hadice a zůstávají mu v ruce jen spojky neboli „koncovky“. [17,19]

Po několika metrech mezi kladinou a poslední překážkou, kterou je rozdělovač, závodník spojuje vnitřní spojky k sobě. Dále je na uvážení každého závodníka, zda spojený pár pustí na zem pod nohy, tak aby ho snadno přeběhl, nebo si spojený pár ponese k poslední disciplíně, kde ho po zapojení k rozdělovači odhodí. Všechny úkony v téhle disciplíně se provádí za běhu, proto se musí poslední část disciplíny provádět velmi pozorně. Závodník si při běhu před rozdělovačem připravuje pravou koncovku hadice, která musí zapadat pomocí ozubů do polohy ozubů na rozdělovači. Při spojování jedinec nezkracuje svůj krok, jen zvolňuje pohyb a snižuje těžiště svého těla, tak aby došlo k správnému a rychlému spojení koncovky s rozdělovačem. Způsob natočení rozdělovače s koncovkou si může závodník zvolit sám. Poloha, v které se nachází, může připomínat tzv. blok, který slouží jako poloha pro start. Díky podobě polohy, mohutné práci stehem a rychlým pohybům rukou se závodník po zdolání třetí překážky dostává zpět do nejvyšší rychlosti. [15, 19]

Poslední částí závodu je spojení zbylé koncovky s proudnicí, kterou soutěžící nese po celou dobu od startu za svým opaskem, a proběhnutí cíle. Tato část závisí na rychlostních schopnostech jedince a jeho techniky připojování proudnice. [19]

Obrázek 2: Blok [19]

2.2.2 Výstup do 4. podlaží cvičné věže

Výstup do 4. podlaží cvičné věže je další disciplínou pro jednotlivce. Tato disciplína může být považovaná za nejrychlejší a nejpoutavější. [17]

Soutěžící jsou připraveni na startovní čáře spolu s jednohákovým žebříkem alespoň o váze 8,5 kg a o délce 410 ± 10 cm, který je vytvořen dvěma velmi pevnými štěriny, vyrobenými z hliníkové slitiny s hroty na dolním konci. Štěřiny jsou spojovány třinácti dřevěnými příčli, na posledních třech je pak připevněn hák o minimálním vnitřním rozměru 43 cm, na němž jsou ze spodní strany zuby. [20]

Úkolem závodníka po vydání signálu startéra je vyběhnout s žebříkem a dostat se co nejrychleji ke konstrukci připomínající čtyřposchodový dům se třemi okny neboli také věž. Cvičná věž je vzdálená od startovní čáry 32,25 m. Dalším krokem je zavěsit žebřík do okna věže - žebřík si připravuje k zavěšení několik metrů od věže, vše probíhá v běhu. Pomocí žebříku vyšplhá co nejrychleji do prvního okna. Způsob běhu po žebříku vždy začíná na první příčli, později pokračuje během přes dvě příčle, při němž nohám napomáhají ruce, které se pohybují s odrazovou dolní končetinou, a tak přitahují tělo směrem nahoru. Po vyšplhání do prvního okna se sportovec posadí na tzv. parapet, přičemž je tělo natočené na stranu tak, že je jeho jedna noha přitisknuta ke stěně věže. Za pomocí rukou a napřímení trupu závodník vyhazuje žebřík do dalšího patra a takto postupuje co nejrychleji do posledního patra. Ukončení disciplíny je možné při vystoupení do posledního části věže, kde souboj pro soutěžícího končí. [14, 19]

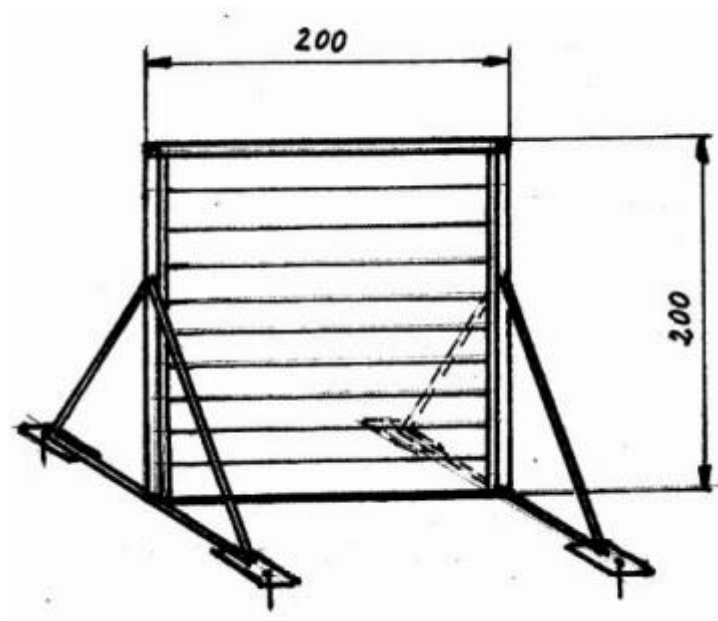
Tato disciplína je velmi náročná pro krátký čas plnění, a pro vysokou vydatnost a pílí jednotlivce a také kvůli odvaze, musí být v povaze závodníka. [17]

2.2.3 Štafeta 4x100 m s překážkami

Pro splnění štafety je zapotřebí čtyř členů týmu. Každý z týmu běží stejný úsek o délce 100 m, ale každý zdolává ve své trati jinou překážkou. Na prvních 100 m čeká závodníka 2,5 m vysoký a široký domeček s délkou 5 m, který překonává pomocí žebříku. V kategorii žen je první překážkou též domeček, který je zdoláván proskočením okna. Při běhu má u sebe sportovec štafetový kolík, v tomto případě hasičskou proudnici. Proudnice je předávána za běhu ve vyhrazené části trati dalšímu členovi týmu. [14, 17]

Na druhé části tratě pro dalšího soutěžícího v kategorii mužů čeká bariéra, kterou závodník překonává stejným způsobem jako u disciplíny běh na 100 m s překážkami. V kategorii

žen se jedná o sníženou překážku na 0,8 m, tzv. „kozu“. Překonání této překážky docílí atletickým přeskokem, po němž dochází k předání proudnice dalšímu členovi stejným způsobem jako předání u předešlých sportovců. [20]

Obrázek 3: Překážka pro muže. [20]

Po předání si třetí závodník ukládá proudnici za opasek, jelikož pro zdolání tohoto úseku s překážkou potřebuje obě ruce k přenesení hadic typu C přes kladinu o délce 8 m a výšce 1,2 m. Hadice jsou postaveny v kotoučích několik metrů od kladiny. Soutěžící za běhu sbírá kotouče, před sběhem z kladiny pouští oba kotouče a v dlaních mu zůstávají jen spojky. Bližší spojky zapojí a po uvážení může koncovky hadic buď upustit pod sebe, a nebo je může nést k rozdělovači, kde je může odhodit. Zbylou jednu koncovku zapojí do rozdělovače a dále běží s poslední spojkou, která patří k proudnici, již má závodník za opaskem. Třetí část je tedy skoro stejná, jako u disciplíny pro jednotlivce 100 m s překážkami, liší se pouze ukončením, kdy závodník po proběhnutí cílem třetí části proudnici odpojuje a předává ji stejným způsobem jako jeho předchůdci poslednímu závodníkovi. [14, 15, 20]

Posledním, a tedy ukončujícím sportovcem se stává soutěžící, jemuž náleží hasicí přístroj. Hasicí přístroj slouží v tomto úseku k hašení ocelové nádrže o délce 1,5 m a výšce 1 m

s hořlavinou. V kategorii žen, dorostenek a dorostenců slouží přístroj pouze jen jako přenosné těleso na určené místo. Závodník v kategorii mužů tedy sbírá z místa určení hasicí přístroj, jinak též minimax, přenáší ho k hořící nádrži a tu uhasí. Pokud se nejedná o tuto kategorii, sportovci přístroj pouze přenesou stejným způsobem jako u mužů, avšak s tou výjimkou, že přístroj pouze pokládají na značku tak, aby zůstal stát. Hasicí přístroj musí stát na značce, dokud závodník neproběhne cílovou čarou. Tím se zastaví časomíra s výsledným časem týmu. [14, 20]

2.2.4 Požární útok

Požární útok je jedna z disciplín, jenž je považovaná za královskou, a je tedy i nejsložitější. Je to disciplína, která je založená na velké spolupráci týmu o 7 členech. Úkolem je za pomoci stříkačky, hadic, proudnic a dalšího nářadí dopravit vodu do terčů vzdálených 90 m, u žen se jedná o 70 m od přípravného materiálu. [17]

Požární útok se většinou odehrává na travnaté ploše, mimo prostor okolo základny. Ve vzdálenosti 10 m od startovní čáry leží 2x2 m dřevěná základna o výšce 10 cm. Od základny, která slouží k přípravě materiálu, je ve vzdálenosti 4 m kád' s vodou, odkud se čerpá voda. Kolmo od základny je samotná trať, která je zakončena nedotknutelnou čarou, která se nesmí překročit. Od níž jsou vzdáleny 5 m dva terče. [14]

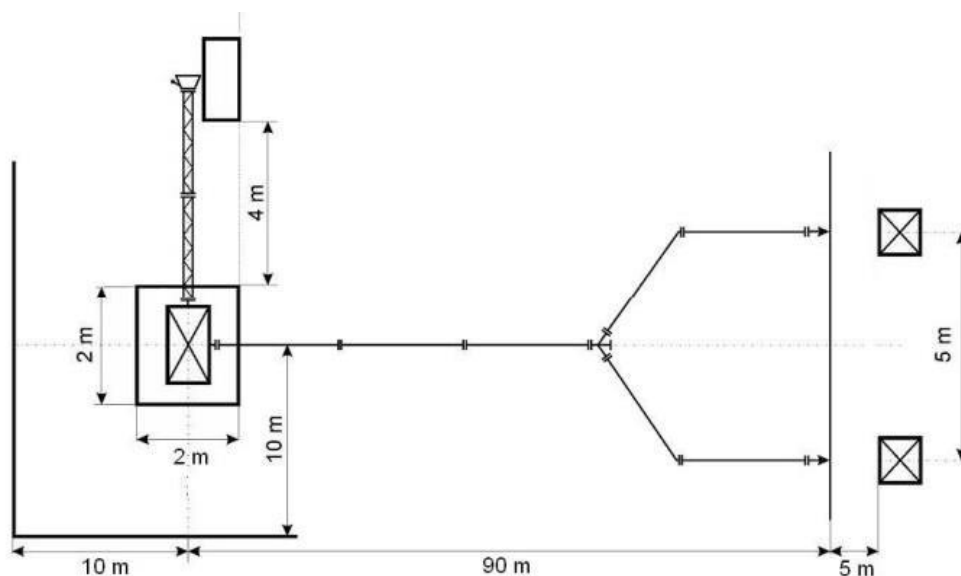
Každý člen družstva má své postavení, s nímž je spojený jistý úkon. Po výstřelu družstvo vybíhá směrem k základně, kde má každý z týmu svoje nářadí nachystané tak, aby mohl úspěšně splnit svůj úkol a aby to bylo v souladu s pravidly. Kosař, který běží před savičářem, našroubuje sací koš na savici, kterou společně se savičářem přenesou ke kádi, kde savičář nabere vodu do savice a zapojí ji do druhé savice, kterou zapojil mezitím strojník k mašině. Tímto je zajištěn přísun vody do mašiny. Strojník čeká u mašiny na vhodný moment, aby mohl na mašině přidat plyn a tím vyslat vodu k ostatním členům svého družstva. Tato pozice je důležitá, spočívá v její zodpovědnosti za stav týmu. [14, 20]

Další člen se nazývá béčkař - jeho úkolem je zapojit hadici typu B do stříkačky neboli mašiny, a dále zapojit další dvě hadice k sobě pomocí koncovek se zuby a poté je roztáhnout směrem k terčům. Úkolem dalšího soutěžícího je zbylou koncovku hadice typu B společně se dvěma hadicemi typu C napojit na rozdělovač, který odnese závodník na danou značku. [14, 20]

Posledními členy jsou tzv. „proudaři“, oba mají stejný úkol. Na základně spojí dvě hadice typu C, přičemž jedna vede od rozdělovače. Proudař sbírá ze základny klubko smotané hadice a v druhé ruce nese proudnici. Za běhu pouští klubko hadice ve vzdálenosti 20 m od terče, roztáhne hadici a za běhu zapojí proudnici. Při doběhnutí k čáře závodníci zakleknou a čekají, až vystříkne voda z proudnic, a snaží se proudem vody sestříknout terč. Výsledný čas družstva je započítán tehdy, až oba proudaři sestříknou svůj terč. Vítězí družstvo s nejkratším časem. [14, 17]

Obrázek 4: Rozmístění závodníků na základně. [21]

Obrázek 5: Schéma požárního útoku. [22]

2.3 Výstroj a materiální vybavení soutěžících

Výstroj soutěžících je ve všech disciplínách stejná. Povinnou výbavou závodníka je přilba schváleného typu a kožený opasek o minimální šířce 50 mm. Sportovní oděv musí obsahovat dlouhé kalhoty zakrývající stehna i lýtka, nejčastěji je volen elastický, lehký a pohodlný materiál. Vrchní část oděvu může být buď s dlouhým, nebo krátkým rukávem, nejčastěji se jedná o týmový dres, jehož vzhled si volí sami soutěžící. Materiál vrchního oděvu je z velké části volen podle jeho vzdušnosti a pohodlí. Při požárním útoku je výstroj jednotná, jelikož je disciplína kolektivní. Závodníci jsou povinni vrchní část oděvu, ať už je to blůza nebo dres, mít zastrčenou do kalhot a v pase mít uvázaný opasek. Oděv soutěžících musí být vždy čistý a nesmí vzbuzovat pohoršení. Obuv si každý ze závodníků vybírá podle sebe, také podle povrchu jeho trati. Nejčastěji se jedná o běžecké tretry nebo jinou sportovní obuv. [14, 20]

Všechno materiální vybavení neboli nářadí, které není jednotné pro všechny soutěžící různých družstev je kontrolováno před vstupem na start. Rozměry nářadí jsou měřeny ocelovým metrem, posuvným měřítkem nebo jiným cejchovaným měřidlem, jeho hmotnost cejchovanou váhou, objem cejchovaným měřidlem. Dráha se měří a kontroluje, zda je v souladu s danými pravidly, za pomoci ocelového pásma.

2.3.1 Nářadí pro běh 100 m s překážkami a štafetu 4x100 m s překážkami

Doba pro umístění nářadí a rozmístění soutěžících:

- běh na 100 m s překážkami – do 2 minut;
- štafeta 4x100 m s překážkami – do 5 minut.

2 hadice: Min. délka 19 m, nejmenší hmotnost hadice 2,5 kg včetně spojek, min. plochá šířka 62 mm; spojky musí být opatřeny těsněním. Hadice musí mít kruhový průměr. Lze použít klasickou požární hadici C schváleného druhu.

1 rozdělovač: Rozdělovač se všemi ventily může být libovolně natočen. Spodní hrany všech spojek (u ROT spojky se nezapočítává zub) mohou být max. 60 mm od spodní podložky. Nástavec ROT spojky včetně spojky je max. 80 mm dlouhý - měřeno od čela spojky ke konci závitů na hrdle rozdělovače. Rozdělovač nesmí být vybaven naváděcími pomůckami. Nesmí být zaslepeny otvory půlspojek a rozdělovač nesmí být zatížen dodatečným závažím, vyplněn žádným materiálem a kotven do dráhy. Rozdělovač může mít max. 4 nožičky (podpěry) o průměru max. 30 mm.

1 proudnice (štafetový kolík): Min. délka 25 cm, hmotnost min. 0,50 kg, může být upravena pro nesení v zubech, případně uchycení na řemínku max. délky od těla 50 cm a připevněna k opasku.

Žebřík k překonání domečku: Výška postaveného skládacího žebříku je 300 až 315 cm, vnitřní šířka 23 až 25 cm, 8 nebo 9 rovnoměrně rozmístěných příčlí. Nesmí být zakončen bodci ani hroty. Místo skládacího žebříku může být použit jeden díl nastavovacího žebříku. U dřevěného žebříku lze odstranit kování. Min. hmotnost žebříku je 8,5 kg.

Přenosný hasicí přístroj: Hasicí přístroj práškový o hmotnosti min. 5 kg.

Nádrž na vodu: Nádrž má stěny vysoké 0,8 m a nejmenší obsah 1000 l. Nádrž může být z jakéhokoliv materiálu bez ostrých hran. Vnitřek nádrže musí být bez překážek, o které by se mohlo zachytit použité nářadí. [20]

2.3.2 Nářadí pro výstup do 4. podlaží cvičné věže

Doba pro přípravu na trať je **do 2 minut**.

Jednohákový žebřík: Je z lehkého kovu, má 13 dřevěných nebo kovových příčlí, délka žebříku je 410 cm ± 10 cm, jeho minimální šířka (vnější rozměr) je 30 cm. Kovový hák opatřený zuby má vnitřní rozměr min. 43 cm. Minimální hmotnost jednohákového žebříku je 8,5 kg. [20]

2.3.3 Nářadí pro požární útok

Požární útok je nejnáročnější disciplína, pokud jde o vybavení, které družstvo musí vlastnit. Nářadí může být upraveno podle potřeb závodníků, avšak musí být v souladu s pravidly Směrnic hasičských soutěží.

Doba pro přípravu nářadí na základnu je **do 5 minut**.

1 přenosná motorová stříkačka

2 savice: $2,5 \pm 0,05$ m dlouhé, průměru 110 mm se šroubením, přičemž případné použití těsnících „O“ kroužků dle technických podmínek 7a) nesmí bránit spojení savic a napojení na motorovou stříkačku šroubováním (pro základní a I. kolo soutěží se připouští 4 ks savic 1,6 m dlouhé, průměr 110 mm se šroubením, spojené do dvou dílů).

1 sací koš: 110 mm s funkčním zpětným ventilem vyhovující technickým podmínkám.

3 tlakové požární hadice typu B: Hadice průměru 75 mm po celé délce, izolované, min. délka 19 m, šířka ploché hadice B min. 113 mm. Ženy a dorostenky použijí 2 ks výše uvedených hadic B.

1 třicestný rozdělovač s vřetenovým nebo kulovým uzávěrem

4 hadice typu C: Hadice průměru 52 mm po celé délce, izolované, min. délka 19 m, šířka ploché hadice C min. 79 mm.

proudnice C: Průměr výstřikové hubice $12,5 \pm 0,1$ mm, maximální délky (včetně půlspojky) 450 mm.

2 klíče na spojky (nejsou nutnou součástí)

1 přetlakový ventil B: Průměr vstupu a výstupu 75 mm, nastavený na maximální tlak 1,2 MPa v dopravním vedení a příslušenství přetlakového ventilu pro odvedení vody z jeho odtoku mimo základnu.

2 terče pro požární útok: Terč je štítem o šířce $50 \pm 0,5$ cm a min. výšce 50 cm, s otvorem o průměru 50 mm v ose ve výši 1,60 m nad zemí. Na zadní straně štítu je nádržka o objemu 15 až 22 litrů. Terč musí signalizovat po naplnění 10 litrů vody. Terče mohou být mechanické nebo elektrické. Elektrické jsou konstruovány tak, aby před zahájením disciplíny a po ukončení pokusu mohla být provedena kontrola vyprázdnění nádržky a množství vody, které je nutné k sepnutí signalizace terčů. [20]

Díky obsáhlým definicím vysvětlujících pojem požární sport jsme si mohli vytvořit ucelený pohled na tuto problematiku. V jednotlivých oddílech jsme si objasnili průběh samotných disciplín pomocí obrázků a schémat. V posledních oddílech kapitoly je zmíněna výstroj a materiální vybavení soutěžících. Tato kapitola byla zaměřena především na technický popis požárního sportu.

3 POŽÁRNÍ SPORT DOBROVOLNÝCH HASIČŮ

Na začátku kapitoly si vysvětlíme rozdílnost dvou pojmů, které mohou být často zaměňovány. Hlavním bodem však bude požární sport, který se dotýká i sborů dobrovolných hasičů a včetně dětí.

Jednotka sboru dobrovolných hasičů je organizace zřizovaná obcí, která provádí likvidaci požáru, záchranné práce při vzniku živelních pohrom a při jiných mimořádných událostech. Řídí se zákonem 133/1985 Sb., České národní rady o požární ochraně a dále plní úkoly podle zvláštního právního předpisu ve svém územním obvodu.

Člen každé jednotky sboru dobrovolných hasičů plní úkoly vyplývající z jeho pozice a funkce. V jednotce figurují funkce, jakými jsou např. velitel družstva, strojník, hasič, hasič-zdravotník. [23]

Sbor dobrovolných hasičů je sdružení občanů, které pracuje na úseku požární ochrany a je zaštiťováno Sdružením hasičů Čech, Moravy a Slezska. V rámci spolupráce s JSDH se řídí zákonem č.133/1985 Sb., České národní rady o požární ochraně. Funkce hasičů ve sboru dobrovolných hasičů se liší od hasičů působících v jednotce. Sbor se skládá ze starosty SDH, náměstka starosty, pokladníka, jednatele, referenta mládeže, hospodáře a kronikáře. [23]

Díky sborům dobrovolných hasičů se do požárního sportu zapojují i ti nejmladší hasiči, tedy děti. Kategorie dětí se dělí podle jejich věku. Do kategorie přípravky spadají děti od tří do šesti let. Mladší žáci jsou děti v rozmezí věku od šesti do jedenácti let. Starším dětem ve věku jedenáct až patnáct let se říká starší žáci. Stejně jako muži, ženy a dorost mají i žáci své pohárové a ligové soutěže, mezi jejich závody patří i celorepubliková soutěž „Plamen“. [24]

3.1 Hra Plamen

Hlavní myšlenkou hry Plamen je prohlubovat všeobecné vědomosti a dovednosti dětí a mládeže v oblasti požární ochrany a taky jejich obratnost a zručnost s manipulací požárního náradí. Jedná se o mimoškolní organizovanou činnost, která rozvíjí fyzickou kondici a vědomostní stránku dětí a mládeže. Pořadatelem je Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska. [24]

Hlavními strategickými cíli práce s dětmi a mládeží jsou:

1. *všeobecná organizovaná mimoškolní práce s dětmi a mládeží;*
2. *všestranný a harmonický rozvoj osobnosti dítěte a mladého člověka s důrazem na zvyšování fyzické zdatnosti, a to za účelem výchovy k budoucí dobrovolné práci v jednotkách sborů dobrovolných hasičů. [24]*

Podmínkou k účasti je věk - soutěžící musí být ve věku do patnácti let. Za každé družstvo se může účastnit nejméně devět a maximálně deset členů. V kategorii žáků se děti do týmů nerozlišují podle jejich pohlaví.

Disciplíny hry Plamen:

- požární útok;
- požární útok s překážkami CTIF;
- štafeta 4x60 metrů;
- štafeta CTIF;
- štafeta požárních dvojic;
- závod požární všestrannosti. [24]

Požární útok

Stejně jako u požárního útoku v kategorii žen, mužů a dorostu se družstvo skládá ze sedmi členů. U mladších žáků obsluhuje přenosnou stříkačku dospělá osoba, na rozdíl od starších žáků, kde ji obsluhuje samotný člen týmu pouze pod dozorem dospělé osoby. Průběh disciplíny je u všech kategorií stejný, avšak s rozlišným rozměrovým materiálem a délkou trati. [24]

Požární útok s překážkami CTIF

V disciplíně požárního útoku s překážkami CTIF se účastní osm členů s velitelem. Každý z nich vlastní číslo v rozmezí od 1-9, podle jejich úloh konajících na trati. Součástí disciplíny je hlášení velitele. Družstvo je před startovní čarou nastoupeno dvojřad. Po signálu ke stratu překonává velitel překážky jako první a za ním sportovci s čísly 2-5.

První úsek dráhy obsahuje vodní příkop, bariéru, tunel a lávku. Po dokončení prvního úseku se velitel postaví na značku mezi terči. Sportovci s čísly 2-5 provádí nástřik pomocí pumpování dvou džberových stříkaček, poté následuje přiřazení požárního náradí k jejich fotkám. Mezitím závodníci s čísly 6-9 rozvinují postupně hadice na trati. Každý z nich sbírá koncovku od hadice předchozího soutěžícího, kterou roztahuje podél trati, přes překážky a k ní zapojuje koncovku své hadice. Po splnění posledního úkolu - vázání uzlů - se závodníci staví do zástupu a poté disciplínu ukončuje velitel zvednutím ruky. [24]

Štafeta 4x60 metrů

Z družstva jsou vytvořeny dvě skupiny po čtyřech členech. Každá skupina má jeden pokus. Do hodnocení se počítá lepší výsledný čas dosažený oběma štafetami. Tato štafeta se může zdát podobná štafetě 4x100 m s překážkami, která je disciplínou dospělých kategorií.

Trat' je rozdělena na čtyři části po 60 metrech. Po úspěšném absolvování kladiny, která je první překážkou, závodník předává proudnici dalšímu účastníkovi týmu. Druhou překážkou je přeskok přes tzv. „kozu“. Úkolem třetího soutěžícího je za běhu přenést přenosný hasicí přístroj neboli minimax z bodu A do bodu B tak, aby zůstal stát na jemu určeném místě. Poté předává proudnici poslednímu členovi, který sbírá hadice v kotouči, spojuje bližší koncovky k sobě. Jednu ze zbylých koncovek zapojí do rozdělovače a poslední koncovku zapojuje do proudnice, s kterou běží do cíle, stejně jako v disciplíně 4x100 m s překážkami. [24]

Štafeta CTIF

Štafetový běh provádí devět členů týmu. Jedná se o trat' dlouhou 400 m rozdělenou do devíti úseků.

Na prvním úseku dráhy je žebříková stěna a za ní na levém konci leží proudnice, kterou závodník předává svému spolusoutěžícímu, jenž přenechává proudnici následujícímu sportovci. Třetí úsek je zdoláván přenosem postavené hadice s nosičem na podložku, kdy nesmí žádná část hadice ani nosiče přesahovat podložku. Čtvrtou částí tratě je opět volná dráha končící převzetím proudnice pátým sportovcem, jehož úlohou je podběhnout pod laťkou v pátém úseku. Šestá část tratě je určena k překonání překážky atletickým skokem. Přenosný hasicí přístroj je dalším bodem dráhy. Osmý díl štafety CTIF je věnován volné-

mu běhu. Poslední úlohou pro zastavení časomíry a ukončení pokusu je zapojení koncovek k sobě, do rozdělovače a nakonec do proudnice, která sloužila po celou dobu trvání štafety jako předávací štafetový kolík. [24]

Štafeta požárních dvojic

Ve štafetě požárních dvojic je možné složit dvě skupiny po čtyřech členech se společným velitelem, který svým oběhnutím kuželu a zpětným vrácením se za startovní čáru odstartuje obě skupiny zároveň.

Dvojice vyběhající po veliteli sbírá hadici a proudnici položenou 2 m od startovní čáry. 20 m od startovní čáry je hydrant, do kterého jeden ze dvojice po rozhození hadice zapojí jednu koncovku do koncovky hydrantu a druhou podává kolegovi, který k ní zapojí proudnici a společně s ní natáhne hadici vpřed po směru trati. Po proběhnutí startovní a zároveň cílové čáry první dvojicí, vybíhá druhá. Úloha dalších soutěžících je odepnout koncovku od hydrantu a proudnice, smotat hadici a dále oběhnout kužel stejně jako předešlá dvojice s velitelem.

Časomíra se zastavuje ve chvíli, kdy cílovou čárou proběhne druhá a zároveň poslední dvojice. [24]

Závod požární všestrannosti

Závodu se účastní velitel spolu s čtyřčlennou četou, která je vystavena šesti zkouškám požární všestrannosti. Jedná se o střelbu ze vzduchovky, základy topografie (tam spadá znalost topografických značek, měření určených bodů pomocí azimutu a ukázka umění pracovat s mapou a buzolou), mezi stanoviště pro znalost požární všestrannosti také patří vázání vybraných uzlů, dále základy první pomoci při zlomeninách horních nebo dolních končetin a přeprava zraněných. Pod testování týmu spadá i stanoviště se znalostmi požární ochrany a jejich technických prostředků, kdy jsou grafické značky přiřazovány k opravdovým prostředkům. Tímto stanovištěm zjišťujeme i vědomosti v oblasti hašení, kterým prostředkem co můžeme hasit. Poslední zkouškou je překonání překážky po vodorovném laně. [24]

Celý závod je v duchu branného závodu, tedy trať označená barevnými fáborky a rozmístěnými stanovišti, za jejíž neúspěšné absolvování dostávají soutěžící trestné body. [24]

Některé disciplíny jsou podobné disciplínám dospělých závodníků, avšak liší se délkami tratě a různými rozměry některých náradí. Výška a druh překážek se v určitých případech také rozlišuje. Všeobecně způsob překonávání je u mladších a starších žáků přizpůsoben jejich možnostem.

Touto kapitolou jsme se pokusili objasnit odlišnost pojmů „sbor dobrovolných hasičů“ a „jednotka dobrovolných hasičů“, která spočívá ve funkci a následných činnostech. Je nutno si znovu připomenout zákon č. 133/1985 Sb., České národní rady o požární ochraně, kterým se řídí jak jednotka, tak i sbor dobrovolných hasičů. V podkapitole jsme se zabývali soutěží nazvanou „Plamen“, hlavní myšlenkou pro její pořádání a stručným popisem jednotlivých disciplín, které obsahuje.

4 ZÁVODY V POŽÁRNÍM SPORTU

Na úvod je nutno zmínit účel organizace závodů v požárním sportu a jejich dělení. Další krok této kapitoly bude navazovat na rozdělení soutěží, a to podkapitolou týkající se rozhodčích.

Závody jsou organizovány za účelem rozvíjení tělesné i odborné přípravy sportovců. Závodů v požárním sportu se zúčastňují jak profesionální, tak i dobrovolní hasiči. Každé sdružení hasičů má zvlášť organizované závody, ale disciplíny a pravidla jsou pro obě skupiny totožné. Hasičské soutěže jsou organizovány právními předpisy, stanovenými Sdružením hasičů Čech, Moravy a Slezska, neboli Směrnicí hasičských sportovních soutěží pro muže a ženy.

V rámci okresů jsou uskutečňovány místní pohárové soutěže, které mohou být součástí hasičské ligy, ale většinou se jedná o mimoligovou soutěž, kdy výsledný čas je konečný a nikam se nezapisuje.

Ligové závody v požárním sportu jsou organizované podle regionální působnosti, např. Zlínská liga, Moravskoslezská liga, Východočeská liga, Západočeská liga aj. Výsledky jednotlivých závodů v lize se započítávají do průběžného pořadí a po posledním závodě se vyhlásí celkový vítěz v daných kategoriích ligových závodů. Jedná se pouze o disciplínu požárního útoku, jenž je také součástí nočních soutěží, které jsou pořádány mimo ligu, pokud se nejedná o Jihovalašskou ligu nočních soutěží.

Nejvyšší ligovou soutěží je Extraliga České republiky v požárním útoku. Jedná se pouze o kategorie mužů a žen. Má svá pravidla, tedy se neřídí Směrnicí hasičských sportovních soutěží pro muže a ženy. Skládá se ze čtrnácti soutěží konajících se po celé České republice. Přihlásit se může družstvo například i ze zahraničí.

Mezi postupové soutěže patří okrskové kola, z kterých ti nejlepší postupují do krajského kola. Vítězové krajského kola pokračují na mistrovství republiky. Na úrovni mezinárodních závodů se jedná o mistrovství Evropy, olympiády a mistrovství světa. V postupových soutěžích na rozdíl od pohárových a ligových závodů soupeří družstva mezi sebou ve všech disciplínách požárního sportu. [14]

4.1 Rozhodčí

Při závodech v požárním sportu smí na pozici rozhodčího být pouze osoba odborně způsobilá, tedy rozhodčí s příslušnou kvalifikací. Jeho povinností je být nestranný, neutrálně rozhodovat a přísně dbát na pravidla požárního sportu. Podle úrovně soutěže je nutno přítomnosti příslušných rozhodčích s daným stupněm kvalifikace.

Kvalifikace rozhodčího je rozdělena do 3 stupňů:

1. Pomocný rozhodčí

Rozhodčí s prvním stupněm kvalifikace nesmí samostatně rozhodovat o vykonaném pokusu ani ověřovat rekordní výkony soutěžících. Pomocný rozhodčí je stanoven pro posuzování a měření výkonu na daném úseku podle příslušné disciplíny. Jeho dalším úkolem je popřípadě funkce, kterou mu přidělí rozhodčí disciplíny. Pomocný rozhodčí je seznámen s pravidly a povinnostmi pro daný úsek či funkci, která je mu přidělena, rozhodčím disciplíny.

2. Rozhodčí

Druhý stupeň umožňuje rozhodčímu ověřovat případné rekordní výkony a je oprávněn posuzovat a měřit výkony všech disciplín, soutěží a funkcí, pro které má příslušnou kvalifikaci.

3. Rozhodčí-instruktor

Rozhodčí-instruktor je třetí stupeň kvalifikace, která umožňuje majitelům kvalifikace být komisařem soutěže, dále školit a přesvědčovat se o znalostech rozhodčích z pravidel požárního sportu, pro které má oprávnění. Jeho funkce mu také umožňuje vystavovat kvalifikační průkaz rozhodčích a prodlužovat dobu jejich platnosti. Mezi oprávnění rozhodčího-instruktora spadá samozřejmě i ověřování a potvrzování rekordních výkonů, posuzování a měření výkonů ve všech disciplínách, soutěžích a funkcích, pro které má kvalifikaci, stejně jako u rozhodčího. [20]

Působnost rozhodčích v jednotlivých soutěžích požárního sportu:

Základní a I. kolo: Hlavní rozhodčí spolu s rozhodčím disciplíny musí mít kvalifikaci druhého stupně, tedy rozhodčího. Ostatní rozhodčí mohou mít pouze kvalifikaci pomocného rozhodčího.

II. kolo: Hlavní rozhodčí musí být rozhodčím - instruktorem s kvalifikací třetího stupně. Stupeň pomocného rozhodčího mohou mít ostatní rozhodčí. Startér, hlavní časoměřič a rozhodčí disciplíny jsou povinni být kvalifikováni na stupeň rozhodčího.

Mistrovství a mezinárodní soutěže: Hlavní rozhodčí a rozhodčí disciplíny musí projít kvalifikací nejvyššího stupně. Ostatní rozhodčí jsou povinni podstoupit kvalifikaci rozhodčího. [20]

V poslední kapitole jsme si přiblížili druhy závodů, jejich obsah a postupový průběh. Zmínili jsme ve zkratce povinnosti osob na postu rozhodčího. Také jsme si vysvětlili nutnost kvalifikačního stupně, kterou musí rozhodčí vlastnit při výkonu funkce v jednotlivých soutěžích.

Teoretickou částí jsme si přiblížili požární sport, který se stal velmi oblíbeným hlavně mezi sbory dobrovolných hasičů. Tento sport upoutal svou pozornost kvůli své odlišnosti a neobvyklému vybavení podobající se profesionálnímu nářadí. Požární spor oslovil několik generací a zaujal své místo mezi vesnickými tradicemi.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

5 VÝZKUMNÉ ŠETŘENÍ

V praktické části prezentujeme výsledky výzkumu, který byl zaměřený na zjištění reflexe profesionálních hasičů Zlínského kraje na požární sport. Konkrétněji jsme se zaměřili na monitoring názorů, analýzu úloh a ověření účinnosti požárního sportu. Z důvodu korektního přístupu jsme oslovili krajského ředitele Hasičského záchranného sboru s prosbou o povolení pohybu dotazníků ve stanicích Zlínského kraje. Dá se předpokládat, že díky tomuto počínu došlo k vysoké návratnosti dotazníků.

Inspirací pro naše šetření byl rozhovor s profesionálním hasičem provozující požární sport v rámci dobrovolného sboru, který byl proveden v sondáži.

5.1 Sondáž a předvýzkum

Našemu výzkumu předcházela sondáž, během které jsme se snažili dostat co nejvíce informací o hasičském sportu. Proto jsme oslovili jednoho z profesionálních hasičů, který provozoval požární sport, jako člen sboru dobrovolných hasičů. To nám pomohlo rozšířit si vhled do této problematiky a také nahlédnout do fungování požárního sportu v praxi. Na základě těchto informací byl sestavena první verze dotazníku.

Dotazník byl použit v předvýzkumu, kdy jsme ho dali vyplnit čtyřem respondentům. Díky těmto respondentům a jejich připomínkám během vyplňování dotazníků, byl dotazník upraven, tak aby byly otázky jasné a srozumitelné. Na závěr jsme dotazník ještě jednou konzultovali s již zmíněným profesionálním hasičem. Jelikož už nebyly zjištěny žádné nedostatky, dotazník byl zaslán krajskému řediteli Hasičského záchranného sboru a dále do stanic.

5.2 Zkoumaný soubor

Zkoumaným souborem je Hasičský záchranný sbor Zlínského kraje. Zlínský kraj je čtvrtým nejmenším krajem České republiky. Jeho rozloha je 3 963 km². Kraj leží ve východní části střední Moravy. Z jihozápadní strany kraj sousedí s jihomoravským kraje, na severozápadě s Olomouckým krajem, v severní části s krajem Moravskoslezským a také tvoří hranici se Slovenskou republikou.

Hasičský záchranný sbor Zlínského kraje se skládá ze čtyř územních odborů a to z územního odboru Zlín, Vsetín, Uherské Hradiště a Kroměříž.

V rámci těchto stanic bylo rozdáno v tištěné formě 150 dotazníků určených, jak pro výjezdové zaměstnance, tak pro zaměstnance denní. Čas vymezený pro sběr dat byl květen - červenec 2020. Celkově se vrátilo 81 dotazníků, což činí finální výzkumný vzorek.

5.3 Použitá metoda výzkumu

Pro praktickou část bakalářské práce jsme zvolili dotazníkové šetření. V této podkapitole je nutné nejdříve vymezení základní pojmy.

Dotazník je vlastně způsob psaného řízeného rozhovoru. Na dotazy, které jsou na rozdíl od rozhovoru psané, se vyžadují písemné odpovědi. Dotazník je méně časově náročný než rozhovor. Při sestavování dotazníků je třeba promyslet a přesně určit hlavní cíl dotazníkového průzkumu, logicky a stylisticky správně připravit konkrétní otázky a před definitivní aplikací dotazníku provést pilotáž na menším počtu zkoumaných osob, která nám pomůže provést poslední úpravy dotazníku. Otázky by měly být anonymní. Tím lze zvýšit upřímnost odpovědí. [25]

Pro potřebu našeho výzkumu jsme si sestavili dotazník, který měl 14 otázek. Dotazník se skládal z otázek uzavřených, otevřených a polootevřených. Do hasičských stanic byl distribuován v papírové podobě. Tento způsob výzkumu jsme si zvolili především z důvodu jednotného sběru dat a kvůli jednoduššímu vyplnění pro všechny věkové kategorie zaměstnanců sboru.

5.4 Cíl výzkumného záměru

Cílem výzkumného záměru bylo zjistit: Jaká je reflexe profesionálních hasičů na požární sport. Z tohoto cíle vychází další tři dílčí cíle:

1. monitorovat názor v dané oblasti na požární sport;
2. analyzovat úlohu požárního sportu v rámci profesní přípravy HZS,
3. ověření účinnosti požárního sportu v rámci profesní přípravy HZS.

Otázky dotazníku byly zpracovány tak, aby naplňovaly dílčí cíle, které jsme si stanovili pro dosažení cíle celého výzkumu.

6 VYHODNOCENÍ DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ

V rámci vyhodnocování dotazníkového šetření jsme zvolili absolutní a relativní četnost, tu jsme zaznamenali pomocí tabulek a grafů. Absolutní četnost vyjadřuje fyzické zastoupení osob a relativní četnost zaznamenává toto číslo v procentech.

6.1 Demografické údaje zkoumaného souboru

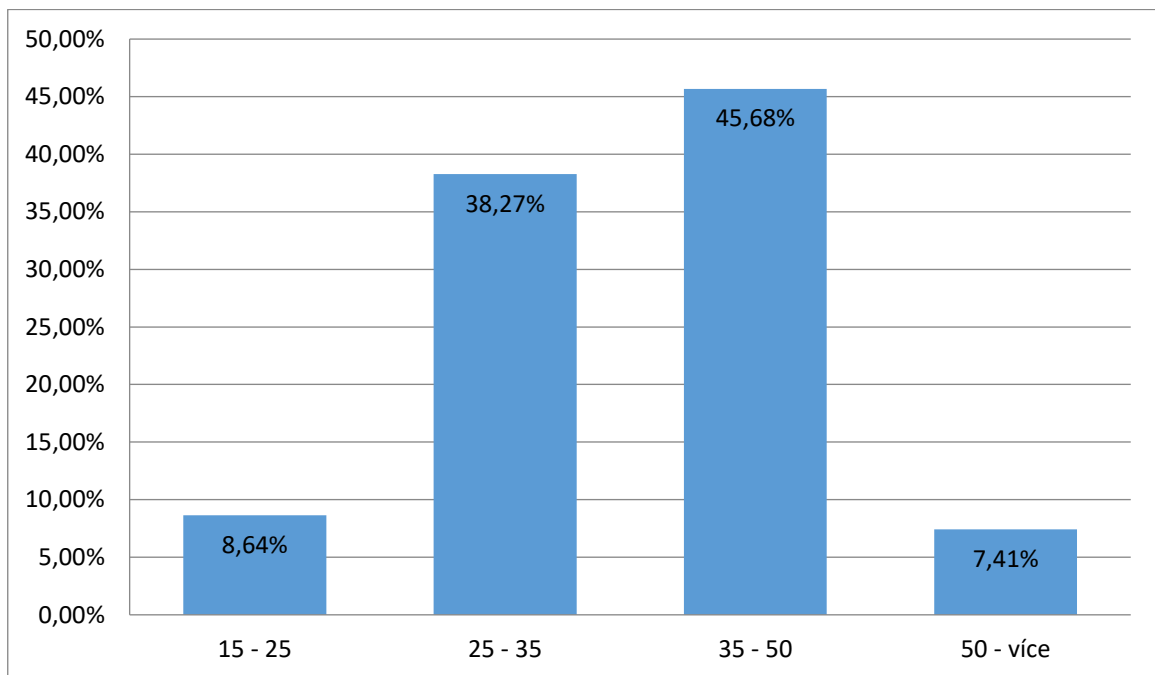
V prvních položkách dotazníků jsme zjišťovali demografické údaje o respondentech, konkrétně jejich pohlaví, věk a pracovní pozici. Výsledky jsou zaznamenány v tabulkách níže.

Otázka č. 1: Pohlaví

Pohlaví	Absolutní četnost	Relativní četnost v %
Muž	78	96,30 %
Žena	3	3,70%
Celkem	81	100 %

Tabulka 1: Pohlaví [zdroj: vlastní]

Tabulka č. 1 vyjadřuje absolutní a relativní četnost zastoupení mužů a žen pro náš výzkum. Odpovídajícími byli převážně muži. Výzkumu se účastnilo 96,30% mužů a pouze 3,70% žen. Důvodem nízkého procenta u žen je jejich malé obsazení u Hasičských záchranných sborů.

Otázka č. 2: Věk

Graf 1: Věk respondentů [zdroj: vlastní]

Další demografická otázka byla věnována věku respondentů. Graf nám pomocí sloupců ukazuje procentuální obsazení různých věkových skupin. Na první pohled můžeme vidět, že největší procento reprezentuje věková kategorie od 35 – 50 , což dosahuje k 46,68%. Druhou nejčastější odpovídající skupinou s procentem 38,27 % byla věková kategorie 25 – 35. Nejmenší zastoupení mají respondenti ve věku 15 - 25 a 50 – více, což činí 8,64% a 7,41%.

Otázka č. 3: Pracovní pozice

Pracovní pozice	Absolutní četnost	Relativní četnost v %
Denní zaměstnanec	10	12,35%
Výjezdový zaměstnanec	71	87,65%
Celkem	81	100%

Tabulka 2: Pracovní pozice [zdroj: vlastní]

Poslední částí zkoumání demografických údajů byla pracovní pozice. Dotazníkového šetření se účastnilo 10 denních zaměstnanců, což činí 12,35% z celkového počtu dotazova-

ných. Větší část respondentů tvořili výjezdoví zaměstnanci, kterých odpovědělo 71 a tvoří tak 87,65% z celku.

6.2 Názor profesionálních hasičů na požární sport

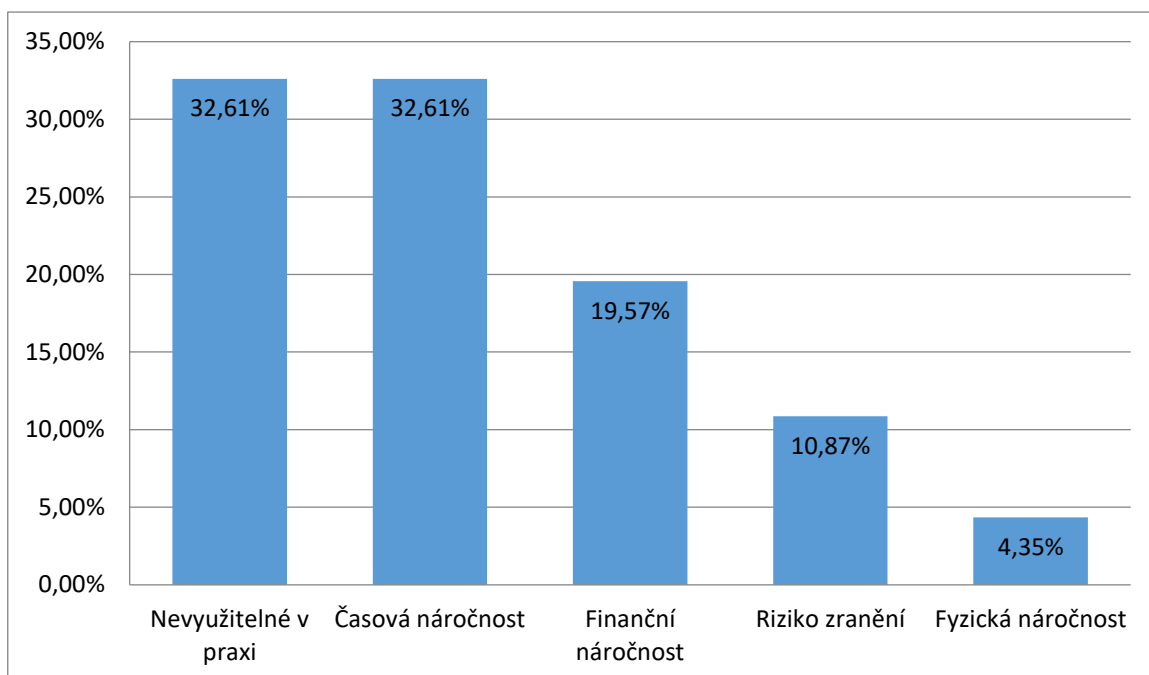
Otázky pokládané v druhé části dotazníkového šetření se zabývaly názorem profesionálních hasičů na požární sport. Respondenti odpovídali na otázky, které byly založeny pouze na jejich osobních názorech. V rámci druhé části dotazníku se objevovaly nejen uzavřené otázky, ale i otázky otevřené.

Otázka č. 4: Je podle Vás požární sport oblíbený mezi profesionálními hasiči?

	Absolutní četnost	Relativní četnost v %
Ano	35	43,21%
Ne	46	56,79%
Celkem	81	100%

Tabulka 3: Oblíbenost požárního sportu [zdroj: vlastní]

Hlavním cílem otázky č. 4, bylo zjistit oblíbenost požárního sportu v řadách profesionálních hasičů. Větší část tázaných, což představuje 57%, vybralo zápornou odpověď a přiklání se tedy ke straně, která nepovažuje sport za populární. Zbýlých 43% respondentů si myslí, že požární sport je oblíbený mezi profesionálními hasiči, a proto zvolili odpověď „Ano“. Respektive ani jedna z odpovědí není směrodatná, což otevírá prostor pro větší popularizaci požárního sportu mezi profesionálními hasiči.

Otázka č. 5: Pokud NE, proč?

Graf 2: Pokud NE [zdroj: vlastní]

Výsledky zobrazené v grafu č. 2 představují procentuální vyhodnocení názorů respondentů. Položka byla zvolena formou volné odpovědi a zapojilo se všech 46 odpovídajících, kteří v předcházející otázce zvolili zápornou odpověď. Nejčastějším důvodem, proč byla vybrána tato volba odpovědi, je nevyužitelnost požárního sportu v praxi a jeho velká časová náročnost. V grafu můžeme vidět, že oba názory vlastní stejnou hodnotu 32,61%. 19,57% respondentů považuje požární sport za finančně náročný. Dalšími zmiňovanými důvody bylo riziko zranění a jeho fyzická náročnost, které se podělily o zbylých cca 15%.

Otázka č. 6: Patří podle Vás požární sport do Vaší profesní přípravy?

	Absolutní četnost	Relativní četnost v %
Ano	23	28,40%
Ne	58	71,60%
Celkem	81	100%

Tabulka 4: Požární sport - forma přípravy [zdroj: vlastní]

Pro náš výzkum bylo důležité zjistit pohled profesionálních hasičů na požární sport. Cílem otázky bylo zkoumat, zda se v praxi považuje požární sport jako forma profesní přípravy a

to nám potvrzuje 28,40% odpovídajících. Avšak z tabulky můžeme poznat, že větší část respondentů s tímto tvrzení nesouhlasí a tedy nepovažuje požární sport za formu profesní přípravy.

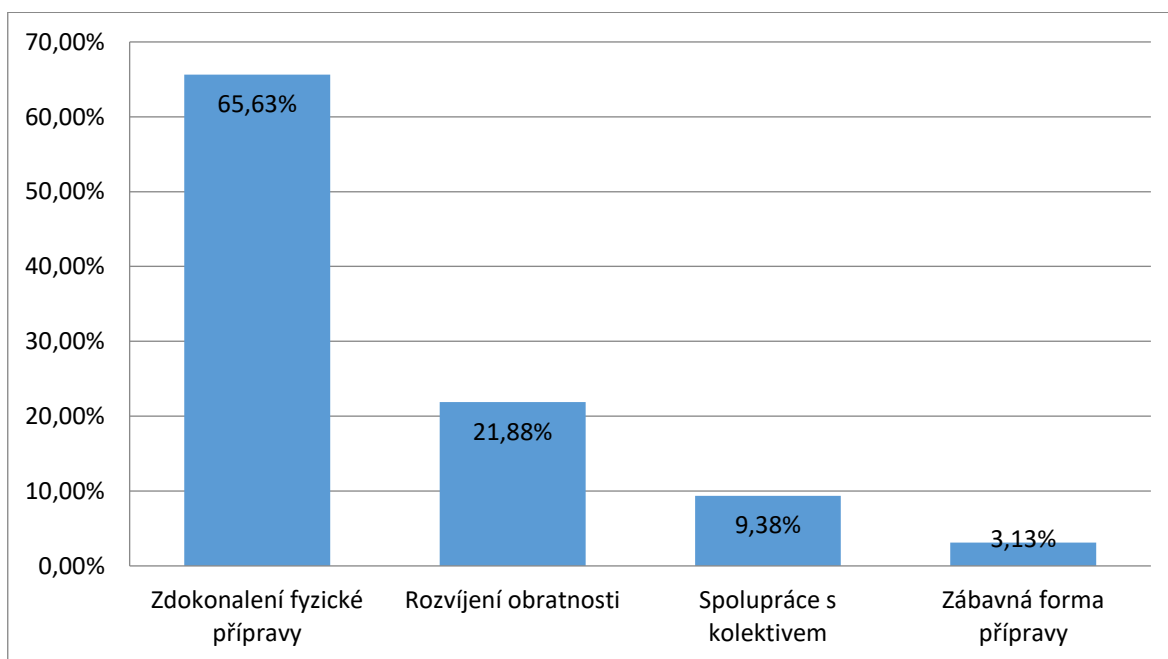
Otázka č. 7: Myslíte si, že je požární sport, jako forma Vaší přípravy přínosná?

	Absolutní četnost	Relativní četnost v %
Ano	27	33,33%
Ne	54	66,67%
Celkem	81	100%

Tabulka 5: Požární sport - přínosná forma přípravy [zdroj:vlastní]

Tabulka č. 5 obsahuje procentuální výsledky otázky, která se ptá na názor respondentů, zda je požární sport přínosnou formou profesní přípravy. Tabulka je tedy ukazatelem odpovědí dotazujících. Menší část, která tvoří 33,33% souhlasí s tímto druhem přípravy. Naopak 66,67% tázaných s tímto tvrzení nesouhlasí a není podle nich požární sport vyhovující formou profesní přípravy.

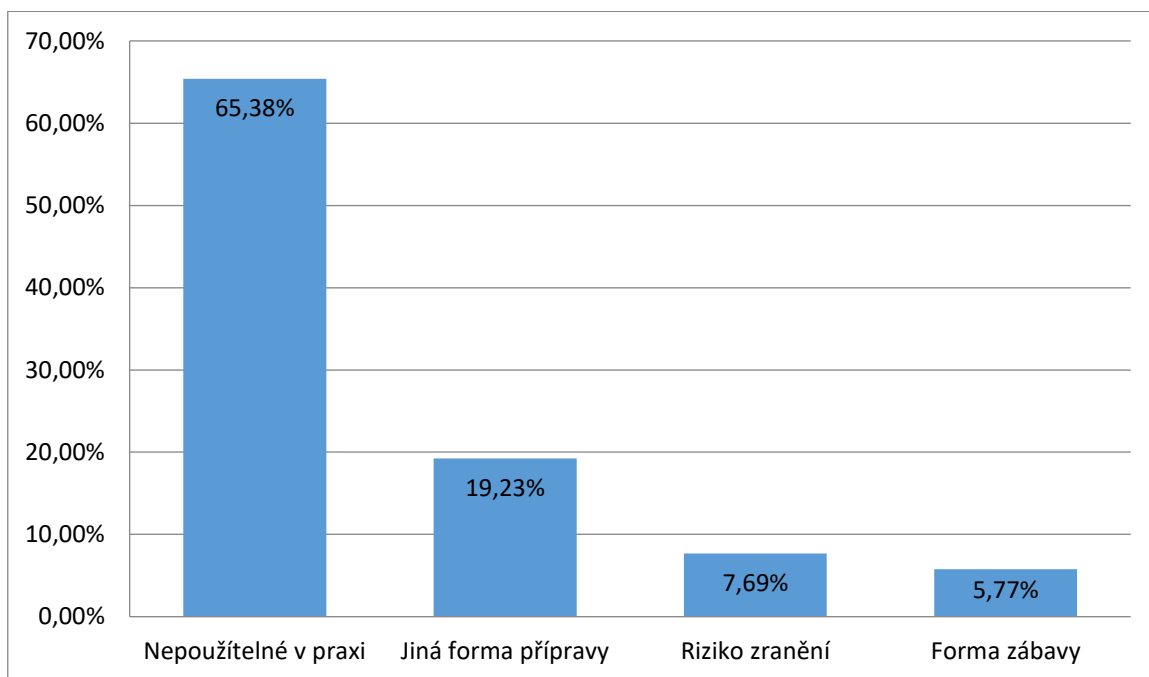
Otázka č. 8: Pokud ANO, jakým způsobem?

Graf 3: Pokud ANO [zdroj: vlastní]

Na první pohled je zřejmé, že nečastější odpověď respondentů je skutečnost, že požární sport je vnímán jako nejpřínosnější forma zdokonalování fyzické přípravy. V grafu můžeme vidět procentuální výsledek této odpovědi, což je 65,63%. Jedná se tedy o názor, s kterým se ztotožňuje více než polovina odpovídajících. Rozvíjení obratnosti byla druhou nejčastěji zmiňovanou formou.

Otázka č. 9: Pokud NE, proč?

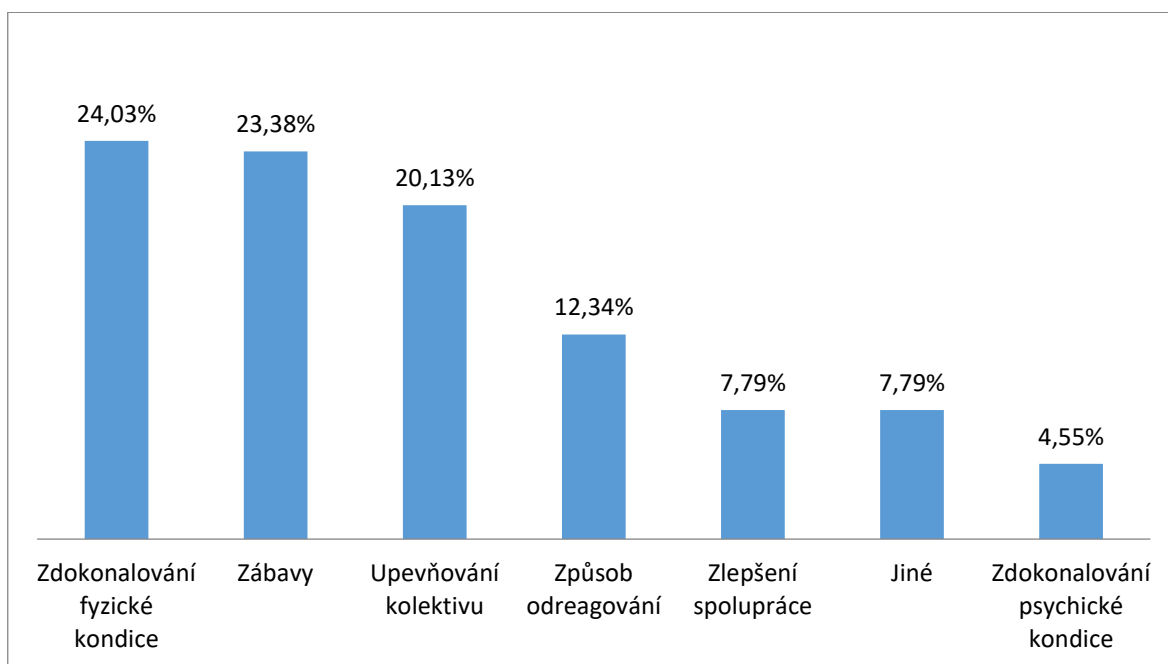
Graf 4: Pokud NE [vlastní zdroj]

Graf je ukazatelem výsledků dotazníkové položky č. 9, která se zabývala zjišťováním důvodů, proč respondenti zvolili zápornou odpověď v otázce týkající se přínosu požárního sportu v rámci profesionální přípravy. 65,38% profesionálních hasičů jsou toho názoru, že požární sport nesouvisí s náplní práce a je tedy jako příprava nepřínosná. Někteří respondenti volí raději jinou formu profesní přípravy, než je požární sport. Dalším zmiňovaným důvodem je vysoké riziko zranění při provozování tohoto sportu. 5,77% respondentů považuje požární sport spíše za zábavu tzv. koníček, než za formu profesní přípravy.

6.3 Efektivnost požárního sportu

V poslední části dotazníku jsme zkoumali efektivnost požárního sportu v praxi. Zjišťovali jsme, zda jsou prvky požárního sportu využitelné v rámci výkonu práce. Poslední část dotazníku obsahuje uzavřené a polootevřené otázky.

Otázka č. 10: Považujete požární sport za formu...

Graf 5 Požární sport - forma [zdroj: vlastní]

V grafu můžeme vidět nejčastěji vybranou odpověď, ta představuje 24,03% z celku. Při zodpovídání této položky dotazníku mohli respondenti kroužkovat libovolný počet odpovědí. Druhý nejčastější názor byl, že požární sport je forma zábavy. Tuto odpověď volilo 23,38% tázaných. Třetí nejvíce vybranou možností bylo upevňování kolektivu, to činí 20,13%. Výsledek z grafu nám potvrzuje skutečnost, kterou jsme již zmiňovali v teoretické části a to že požární sport slouží k zdokonalení fyzické kondice.

Otázka č. 11: Účastnili jste se někdy v rámci sboru dobrovolných hasičů požárního sportu?

Účast	Absolutní četnost	Relativní četnost v %
Ano	61	75,31%
Ne	20	24,69%
Celkem	81	100%

Tabulka 6: Požární sport - sbor dobrovolných hasičů [zdroj: vlastní]

Tabulka č. 7 nám ukazuje procentuální výsledek položené otázky, která byla věnována požárnímu sportu v rámci dobrovolných sborů. Je zřejmé, že podstatně méně respondentů, konkrétně 24,69%, zvolilo odpověď, která dává najevo, že se neúčastnili požárního sportu jako dobrovolní hasiči. Větší část, což činí 75,31% tázaných provozovalo tento sport v řadách dobrovolných sborů. Pro tento případ byla do dotazníkového šetření zařazena následující otázka.

Otázka č. 12: Pokud ANO, ovlivnilo to výběr Vašeho současného povolání?

Účast	Absolutní četnost	Relativní četnost v %
Ano	27	44,26%
Ne	34	55,74%
Celkem	61	100%

Tabulka 7: Pokud ANO [zdroj: vlastní]

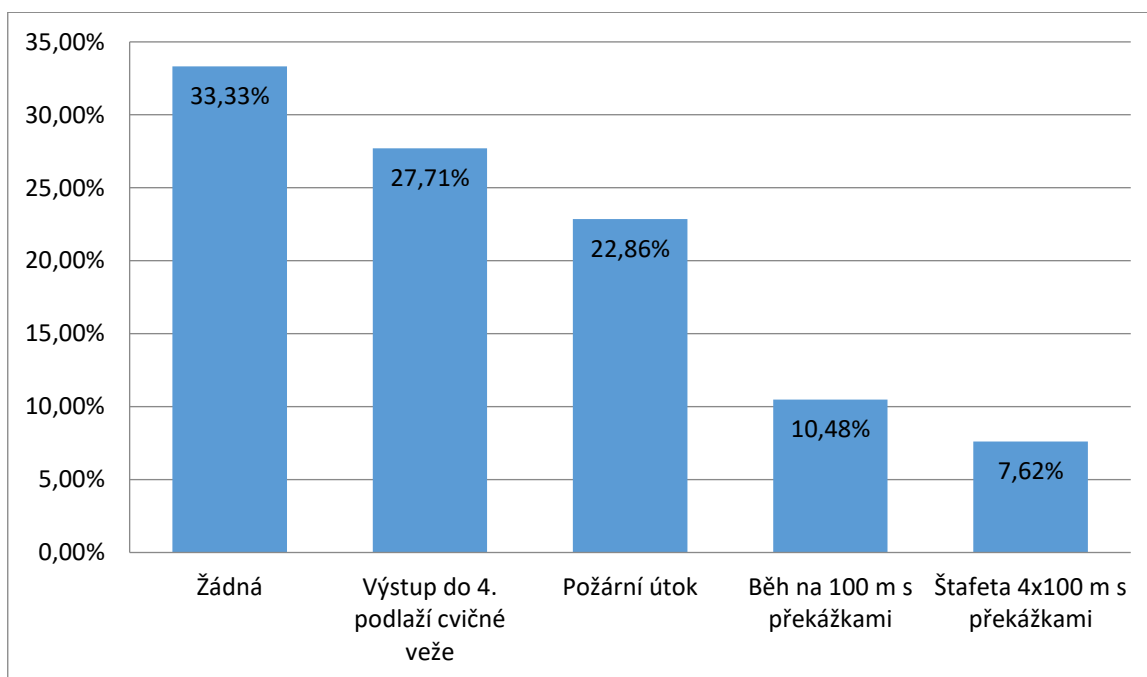
Jak jsme již zmiňovali, tato položka v dotazníkovém šetření navazovala na přecházející otázku. Odpovídalo nám tedy 61 respondentů, respektive pouze ti kteří se účastnili požárního sportu jako dobrovolní hasiči. V tabulce můžeme vidět, že procentuální výsledky odpovědí na otázku, zda provozování požárního sportu v rámci dobrovolných sborů ovlivnilo výběr jejich dosavadního povolání, nejsou jednostranné. Konkrétně se jedná o 44,26% tázaných, kteří souhlasili s touto skutečností a naopak 55,74% nesouhlasili s vlivem tohoto sportu na jejich výběr současného zaměstnání.

Otázka č. 13: Účastnili jste se někdy v rámci svého povolání požárního sportu?

Účast	Absolutní četnost	Relativní četnost v %
Ano	49	60,49%
Ne	32	39,51%
Celkem	81	100%

Tabulka 8: Požární sport – účast [zdroj: vlastní]

Do dotazníkového šetření byla zařazena položka, která prověřovala četnost účastněných respondentů v požárním sportu v rámci jejich působení u Hasičských záchranných sborů. Více než polovina tázaných profesionálních hasičů se sportu účastnila. Jejich četnost je 60,49%. Menší část, neboli 39,51% tázaných vybrala druhou možnost odpovědi.

Otázka č. 14: Jaká disciplína je nejvíce přínosná v rámci výkonu práce?

Graf 6: Požární sport – disciplína [zdroj: vlastní]

V poslední položce zjišťujeme, která z disciplín požárního sportu je nejvíce přínosná v rámci výkonu práce. Počet možných odpovědí byl libovolný. Nejčastější názor respondentů byl, že žádná z disciplín není přínosná v praxi. Jedná se o 33,33%. Výstup do 4. podlaží cvičné věže byl s 27,71% druhou nejčastější odpovědí, Třetí největší zastoupení měl požární sport. A nejméně přínosnými disciplínami dle názoru profesionálních hasičů

jsou běh na 100 m s překážkami a štafeta 4x100 m s překážkami, konkrétně se jedná o 10,48% a 7,62% z celku.

6.4 Závěr výzkumu

Cílem výzkumu bylo zjistit, jaká je reflexe profesionálních hasičů na požární sport. Naším úkolem bylo pomocí dotazníkového šetření monitorovat názor, analyzovat úlohu a ověřit účinnost požárního sportu v rámci odborné přípravy profesionálních hasičů. Výzkum se týkal pouze Hasičského záchranného sboru Zlínského kraje. Odpovídajícími byli převážně muži ve věku od 25 - 50.

Z odpovědí získaných z dotazníkového šetření jsme se dozvěděli, jaká je oblíbenost požárního sportu v řadách profesionálních hasičů. Zjistili jsme, že výsledky osobních názorů nehovoří jednoznačně. Častěji se však respondenti přikláněli k jeho zápornému hodnocení. Hasiči považují tento sport za nevyužitelný v praxi, jeden z důvodů je jiné vybavení soutěžících a profesionálních hasičů při zasahování u požárů, a proto je velká část respondentů toho názoru, že požární sport nepatří do jejich profesní přípravy. Zajímavým zjištěním pro nás byl fakt, že poměrně velká část profesionálních hasičů provozovala požární sport v rámci dobrovolných sborů a méně než polovinu z nich tento sport ovlivnil ve výběru současného povolání. Odpovědi z dotazníku nám potvrdili skutečnost, kterou jsme zmiňovali již v teoretické části a to, že požární sport je považován především za formu zdokonalování fyzické kondice.

Lze tedy říct, že mezi profesionálními hasiči Zlínského kraje není považován požární sport v souvislosti s výkonem práce za efektivní. Spíše je vyhledáván za účelem zábavy v rámci dobrovolných sborů.

Jak už bylo zmíněno, požární sport není považován za efektivní způsob profesní přípravy. Finanční a časová náročnost odrazuje spoustu případných soutěžících. Pro větší účast na soutěžích v požárním sportu jsou hasiči motivováni finančním a osobním ohodnocením. Myslím si, že není jiný druh motivace, který by mohl zvýšit četnost účastníků. Každý sport je finančně a časově náročný, proto požární sport musí hasiče především bavit.

ZÁVĚR

V teoretické části bakalářské práce jsme si nejprve vymezili pojmy vztahující se k požární ochraně, dále jsme se zabývali její historií a legislativním ukotvením. Pomocí dvou definic jsme si vysvětlili, co si pod pojmem požární sport představit, a také jsme se zabývali jeho stručnou historií. Dále jsme popisovali průběh jednotlivých disciplín požárního sportu pro profesionální i dobrovolné hasiče. Poslední bod teoretické části byl věnován závodům v požárním sportu a kvalifikací rozhodčích.

Praktická část zkoumala, jako hlavní cíl reflexi profesionálních hasičů na požární sport. Dílčími cíli bylo monitorování názorů v dané oblasti, analyzování úloh a ověřování účinnosti požárního sportu v rámci profesní přípravy Hasičského záchranného sboru. Náš výzkum byl zaměřen na sbory ve Zlínském kraji.

Jak už jsme zmiňovali v závěru výzkumu, výstupem bylo poznání, že požární sport není považován za efektivní formu profesní přípravy. V dotazníkovém šetření jsme zjistili, že názor na požární sport není zcela jednotný, část respondentů tento sport považuje za oblíbený a naopak druhá část s tímto názorem nesouhlasí. Někteří profesionální hasiči se účastnili požárního sportu v rámci sborů dobrovolných hasičů a více než polovinu z nich přivedl právě tento sport k současnému povolání. Výsledky z dotazníku nám ověřily skutečnost, že je požární sport považován právě za formu zdokonalování fyzické kondice, o čemž hovoříme již v teoretické části této bakalářské práce. Avšak někteří jedinci se spíše přiklání k jinému způsobu zlepšování své hbitosti a obratnosti. Data, ze kterých vycházíme, se vztahují k hasičským sborům v rámci zlínského kraje. Jedná se tedy pouze o názor kraje nikoli o názor celorepublikový.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] *Zákon č.133/1985: Zákon české národní rady o požární ochraně* [online]. 2019 [cit. 2019-12-30]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1985-133>
- [2] SKALSKÁ, Květoslava, Zdeněk HANUŠKA a Milan DUBSKÝ. *Integrovaný záchranný systém a požární ochrana: modul I. 2.*, dopl. vyd. Praha: MV - generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2010. ISBN 978-80-86640-59-4.
- [3] SZASZO, Zoltán. *Stručná historie profesionální požární ochrany v českých zemích*. 2010. Praha: Ministerstvo vnitra - generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky, 2010. ISBN 978-80-86640-60-0.
- [4] FRÜHWIRTH, Josef a Libuše CIMALOVÁ. 100 let požární ochrany v Ostravě: 1872- 1972: Historie a dnešek. Ostrava: Městská inspekce požární ochrany NV města Ostravy, 1972.
- [5] *Historie* [online]. Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2020 [cit. 2020-07-05]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/historicka-expozice-ve-zbirohu-historie-profesionalni-pozarni-ochrany-v-ceskych-zemich.aspx>
- [6] *Zákon č.320/2015: HZS* [online]. AION CS, 2020 [cit. 2020-03-25]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2015-320/zneni-20160101?text=133%2F1985%20Sb.%20Co%20C4%8Cesk%C3%A9%20n%C3%A1rodn%C3%AD%20rady%20o%20po%20ochran%C4%9B>
- [7] *Jednotka požární ochrany* [online]. Praha: Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2019 [cit. 2020-03-25]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/jednotky-po-961839.aspx?q=Y2hudW09MQ%3d%3d>
- [8] *Jednotky požární ochrany: Rozdělení* [online]. Praha: Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2019 [cit. 2020-03-23]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/hzs-libereckeho-kraje-menu-jednotky-pozarni-ochrany-jednotky-po-jednotky-po.aspx>
- [9] *Zákon č.133/1985: Požární ochrana* [online]. AION CS, 2020 [cit. 2020-03-25]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1985-133>
- [10] *Zákon č.239/2000: IZS* [online]. AION CS, 2020 [cit. 2020-03-25]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-239>
- [11] *Zákon č.240/2000: Krizový zákon* [online]. AION CS, 2020 [cit. 2020-03-25]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-240>
- [12] *Vyhláška č.246/2001: Požární prevence* [online]. AION CS, 2020 [cit. 2020-03-25]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-246>

[13] *Vyhláška č.247/2001: Organizace a činnost jednotek požární ochrany* [online]. AION CS, 2020 [cit. 2020-03-25]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-247>

[14] ŠKODOVÁ, Barbora. *Metodika disciplíny požární útok*. [Česko: B. Škodová], 2014. ISBN 978-80-260-6785-6.

[15] VELIČKO, V. M., S. I. TIMOŠENKO a J. I. PANKOV. *Současný požární sport*. Praha: TEPS, 1989. Knižnice požární ochrany (Tisková ediční a propagační služba). ISBN 80-706-5016-8.

[16] MINARSKÝ, A. *Náš požární sport na hasičských olympiádách CTIF: 1973-2005*. Karlovy Vary: Český hasič, 2005. ISBN 80-254-1763-8.

[17] MINARSKÝ, Antonín. *Náš požární sport: 35 mistrovství České republiky hasičů z povolání : 1970-2006*. Karlovy Vary: Český hasič, 2007. ISBN 978-80-254-1762-1.

[18] *Požární sport: Historie* [online]. Praha: Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2019 [cit. 2020-03-23]. Dostupné z: www.hzscr.cz/clanek/historie-pozarniho-sportu.aspx

[19] KULHAVÝ, Martin. *Metodika plnění disciplín požárního sportu*. V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2010. Spektrum (Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství). ISBN 978-80-7385-091-3.

[20] *Směrnice hasičských sportovních soutěží mužů a žen* [online]. 2012 [cit. 2020-01-30]. Dostupné z: <https://sport.dh.cz/images/Dokumenty/sport/dokumenty/smernice2012.pdf>

[21] *ZLPS: O putovní pohár starosty Mistrice* [online]. 2014 [cit. 2020-03-09]. Dostupné z: https://rysavy.rajce.idnes.cz/firesport_2014_07_O_putovni_pohar_starosty_obce_Mistrice?#Mistrice_2014_244.jpg

[22] *Požární sport: Požární útok* [online]. 2009 [cit. 2020-03-09]. Dostupné z: http://absolventi.gymcheb.cz/2009/pekrato/pozarni_sport/utok.html

[23] *JSDH a SDH* [online]. Praha-Bečovice: Galileo Corporation, 2020 [cit. 2020-03-23]. Dostupné z: <http://www.praha-bechovice.cz/volny-cas/spolkovy-zivot/behovicti-hasici/vite-v-cem-se-lisi-jsdh-a-sdh/>

[24] *Směrnice Plamen: Hra Plamen* [online]. Praha: Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska, 2016 [cit. 2020-03-09]. Dostupné z: <http://sdhpelhrimov.cz/wp-content/uploads/2016/11/smernice-plamen-2016.pdf>

[25] *Dotazník: Definice* [online]. [cit. 2020-07-07]. Dostupné z: <http://www.ssvp.wz.cz/Texty/dotaznik.html>

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

aj.	a jiné
apod.	a podobně
cm	měrná jednotka „centimetr“
CTIF	Mezinárodní technický výbor pro prevenci a hašení požárů
č.	číslo
ČR	Česká republika
HZS	Hasičský záchranný sbor
JPO	Jednotka požární ochrany
JSDH	Jednotka sboru dobrovolného hasiče
m.	měrná jednotka „metr“
MV	Ministerstvo vnitra
MV ČSR	Ministerstvo vnitra české socialistické republiky
např.	například
PO	Požární ochrana
Sb.	sbírka
SDH	Sbor dobrovolných hasičů
tzv.	tak zvaný

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1: Rozdělení JPO. [8]	15
Obrázek 2: Blok [19]	21
Obrázek 3: Překážka pro muže. [20]	23
Obrázek 4: Rozmístění závodníků na základně. [21]	25
Obrázek 5: Schéma požárního útoku. [22]	26

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: Pohlaví [zdroj: vlastní]	41
Tabulka 2: Pracovní pozice [zdroj: vlastní]	42
Tabulka 3: Oblíbenost požárního sportu [zdroj: vlastní]	43
Tabulka 4: Požární sport - forma přípravy [zdroj: vlastní]	44
Tabulka 5: Požární sport - přínosná forma přípravy [zdroj:vlastní]	45
Tabulka 6: Požární sport - sbor dobrovolných hasičů [zdroj: vlastní].....	48
Tabulka 7: Pokud ANO [zdroj: vlastní].....	48
Tabulka 8: Požární sport – účast [zdroj: vlastní]	49

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1: Věk respondentů [zdroj: vlastní]	42
Graf 2: Pokud NE [zdroj: vlastní]	44
Graf 3: Pokud ANO [zdroj: vlastní]	45
Graf 4: Pokud NE [vlastní zdroj]	46
Graf 5 Požární sport - forma [zdroj: vlastní]	47
Graf 6: Požární sport – disciplína [zdroj: vlastní].....	49

SEZNAM PŘÍLOH

PŘÍLOHA P I.: DOTAZNÍK STRANA Č. 1

PŘÍLOHA P I.: DOTAZNÍK STRANA Č. 2

PŘÍLOHA P I.: DOTAZNÍK STRANA Č. 3

PŘÍLOHA P I.: DOTAZNÍK STRANA Č. 1

DOTAZNÍK

Dobrý den,

jsem studentkou 3. ročníku Univerzity Tomáše Bati v Uherském Hradišti - obor ochrany obyvatelstva. Touto formou bych Vás ráda požádala o pár minut Vašeho času k vyplnění následujícího dotazníku, který je součástí mé praktické části bakalářské práce na téma „**Požární sport**“. Ve své práci zkoumám reflexe profesionálních hasičů na požární sport. Dotazník je zcela anonymní. Odpovědi prosím **kroužkujte**. Pokud není uvedeno jinak, prosím vyberte pouze jednu možnost odpovědi. Výsledky dotazníku budou zveřejněny v mé bakalářské práci.

1. Pohlaví

a) muž

b) žena

2. Věk

a) 15-25

c) 35-50

b) 25-35

d) 50-více

3. Pracovní pozice

a) Denní zaměstnanec

b) Výjezdový zaměstnanec

4. Je podle Vás požární sport oblíbený mezi profesionálními hasiči?

a) Ano

b) Ne

PŘÍLOHA P I.: DOTAZNÍK STRANA Č. 2

5. Pokud NE, proč?

.....
.....
.....
.....

6. Patří podle Vás požární sport do Vaší profesionální přípravy?

a) Ano

b) Ne

7. Myslíte si, že je požární sport, jako forma Vaší přípravy přínosná?

a) Ano

b) Ne

8. Pokud ANO, jakým způsobem?

.....
.....
.....
.....

9. Pokud NE, proč?

.....
.....
.....
.....

PŘÍLOHA P I.: DOTAZNÍK STRANA Č. 3

10. Považujete požární sport za formu: (Můžete vybrat více možností odpovědi)

a) Zábavy	e) Upevňování kolektivu
b) Způsobu odreagování	f) Zlepšení spolupráce
c) Zdokonalování fyzické kondice	g) Jiné.....
d) Zdokonalování psychické kondice	

11. Účastnili jste se někdy v rámci sboru dobrovolných hasičů požárního sportu?

a) Ano	b) Ne

12. Pokud ANO, ovlivnilo to výběr Vašeho současného povolání?

a) Ano	b) Ne

13. Účastnili jste se někdy v rámci svého povolání požárního sportu?

a) Ano	b) Ne

14. Jaká disciplína je nejvíce přínosná v rámci výkonu práce?

a) Běh na 100m s překážkami	d) Požární útok
b) Výstup do 4. podlaží cvičné věže	e) Žádná
c) Štafeta 4x100m s překážkami	